Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ 5 август 1970 йил, чоршанба ◆ № 181 (14.647). ◆ Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

УМУМХАЛҚ ТАШАББУСИ

Ажойиб дамларни бошдан кечирмоқдамиз. Ҳар онимиз мазмуни йилларга ва йилларимиз асрларга тенг бўлган шу илҳомбахш кунларда бутун меҳнат аҳлининг фикру зикри жонажон партиямизнинг бўлажак XXIV съездини муносиб туҳфалар билан кутиб олишдек ажойиб ҳистуйғуларга тўлиб-тошган. Ҳар куни омма ижодий ташаббускорлигининг, корхона, колхоз ва совхозлар коллективлари ватанпарварлик ҳаракатларининг янги-янги намуналари намоён бўлиб турибди. Шонли ишчилар синфининг гвардиячилари — Москва меҳнаткашлари бу ташаббус ва ҳаракатларининг яна карвонбошиси бўлиб чиқдилар. Улар съезд шарафига мусобақа байроғини баланд кўтариб, беш йиллик план топшириқларини шу йилнинг биринчи декабригача тўла бажаришга сўз беришди.

Чинакам умумхалқ ҳаракати тусини олган янги ташаббус издошлари кун сайин кўпайиб бормоқдаки, бу совет кишиларининг юксак онглилигидан, улар жамиятимиз ҳаётида ва тақдирида улкан босқич очиб берадиган коммунистларнинг Бутуниттифоқ анжуманини меҳнатда янги-янги зафарлар билан кутиб олишга астойдил интилаётганликларидан далолат беради.

Яқингинада ҳаммамиз Навоий химия комбинати, Тошкент трактор заводи ва пойтахтимиздаги «Юлдуз» тикувчилик фирмаси коллективларининг КПСС XXIV съездини муносиб кутиб олишга доир янги ташаббус билан чиққанликларининг гувоҳи бўлдик.

Навоий химиклари съезд шарафига олган социалистик мажбуриятларида қишлоқ хўжалигига пландан ташқари 38 минг тонна минерал ўғит. Тошкент трактор-созлари 150 трактор ва 450 трактор прицепи, «Юлдуз» чеварлари эса 16300 тайёр кийим-кечак ишлаб чиқаришга аҳд қилдилар. Янги техника ва илғор технологияни жорий қилиш, резервлардан унумли фойдаланиш ҳисобига меҳнат унумдорлигини Навоий химиклари пландагидан олти процент, тикувчилик фирмаси ишчилари тўққиз процент оширишга қарор қилдилар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ана шу пешқадам коллективларнинг бу қимматли ташаббусини қўллаб-қувватлаб, уни кенг оммалаштиришни область, шаҳар ва район партия комитетларига тавсия этди.

Ҳозир бу илғор корхоналарнинг ватанпарварлик ташаббусини қўллаб-қувватлаб, беш йилликни муддатидан илгари бажариш юзасидан зиммаларига конкрет мажбуриятлар олаётган коллективларнинг сони тобора ошиб бормоқда. Тошкент ва Жиззах, Фарғона ва Нукус, Андижон ва Термиз, Олмалиқ ва Наманган, Қарши ва Урганчда, республикамизнинг бошқа кўпдан-кўп шаҳарлари ва район марказларида жойлашган саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ва алоқа ташкилотлари оширилган мажбурият қабул қилиб, съездга муносиб туҳфалар тайёрламоқдалар.

Кенг меҳнаткашлар оммасининг бу ташаббусида, ғайрат ва шижоати заминида партия XXIII съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1969 йил декабрь ва 1970 йил июль Пленумлари қўйган вазифаларни бажаришга бўлган қатъият ётади. Маълумки, ана шу муҳим ҳужжатларда ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш зарурлиги алоҳида таъкидланган. Шунинг учун ҳам зиммага олинаётган мажбуриятларда меҳнат унумдорлигини оширишга, илмий-техника тараққиётини жадаллаштиришга, тежамкорликка алоҳида эътибор берилган.

Янги режаларни белгилаш — ишнинг бошланиши, холос. Уни рўёбга чиқариш учун кўп меҳнат қилишга, ташкилотчилик ва сиёсий оммавий ишлар олиб боришга тўғри келади. Бу ишни эса партия ташкилотлари амалга оширишлари зарур. Улар бунда қуруқ даъват ва чақириқлар билан иш-лаб бўлмаслигини, омма орасида қунт билан, сабот билан тушунтириш ишлари олиб борилгандагина кўзланган мақсадга эришиш мумкинлигини ҳар бир коммунист, ҳар бир коллектив ва участка раҳбари онгига сингдиришлари даркор.

Мусобақа умумхалқ ҳаракати тусини олган экан, унинг таъсирчанлигини ошириш ҳақида ҳам алоҳида ғамхўрлик қилиш керак. Бунда моддий ва маънавий рағбатлантиришни бирга қўшиб олиб бориш мусобақани янада ривожлантиришнинг асосий омилидир. Вазифа — ана шу моддий ва маънавий рағбатлантиришнинг хилма-хил усулларидан кенг фойдаланиш, омманинг ижодий ташаббускорлигини ҳар томонлама кучайтиришдан иборат.

Маълумки, ҳар бир корхонада, цех ва участкада бутун коллектив учун намуна, ўрнак бўлган илғорлар топилади. Уларнинг эришган натижаси бутун коллективнинг марраси бўлиб қолиши учун жон куйдириш керак. Бугун ишлаб чиқариш новатори эгаллаган маррани эртага коллективнинг ҳамма аъзолари забт этиши оддий ҳаёт нормаси бўлиб қолиши даркор.

Дала меҳнаткашлари беш йилликни муносиб якунлаш иштиёқида ишламоқдалар. Республикамизнинг асосий бойлиги бўлган пахта етиштиришни тобора кўпайтириш бизнинг мамлакатимиз меҳнаткашлари олдидаги, социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари олдидаги муқаддас интернационал бурчимиздир. Шу жиҳатдан олганда Янгиариқ пахтакорларининг ҳосилдорликни ошириш, Пахтакор райони меҳнаткашларининг пахтачиликни комплекс механизациялаш юзасидан бошлаган ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъқуллаган ташаббуси диққатга сазовордир. Республикамизнинг «оқ олтин» ижодкорлари ҳозир ана шу ҳаракатга қўшилиб, ўзларининг бу йилги марраларини белгилаб олмоқдалар.

Социалистик жамиятимизни ривожлантириш омилларидан бири бўлган умумхалқ мусобақасининг қудратли тўлқини бутун республикамизни қамраб олган. Партия ташкилотлари мусобақа байроғини тағин ҳам баланд кўтариб, унинг ошкоралиги, умумий юксалишга эришиш воситаси бўлиши учун тинмай изланишлари, ғоявий-тарбиявий ва ташкилотчилик ишларининг ҳамма воситаларидан моҳирлик билан фойдаланишлари лозим.

МЕҲНАТ СОВҒАСИ

АНДИЖОН, («Совет Ўзбекистони» мухбири). «Андижанводстрой» трестига қарашли 1-механизациялашган кўчма колонна коллективи Навоий химия комбинати, Тошкент трактор заводи ҳамда «Юлдуз» тикувчилик фирмаси коллективларининг ватанпарварлик ташаббусларини маъқуллаб кутиб олишди. Улар ҳозир меҳнат вахтасида туриб ишлашяпти. Коллектив йил бошидан 5уён 3,5 миллион сўмлик иш бажарди. Бу, пландагидан 60 процент кўп. С. Морозов, А. Киселев каби скрейперчилар 1972 йил ҳисобига ишлашяпти. Механизатор Мирзараҳим Жумабоев эса юбилей йили иккинчи квартал топшириғини тўрт баравар ошириб бажарди.

КЎСАКЛАР КЎПАЯДИ

Янгиариқ ва Пахтакор районлари меҳнаткашларининг ташаббусига қўшилган Қарши районидаги Карл Маркс номли колхоз аъзолари 1100 гектар майдондаги ғўзани ҳозиргача тўрт марта комплекс парваришдан чиқардилар. Натижада ғўзаларнинг ҳар тупида ўртa ҳисобда 6-7 тадан бўлиқ кўсак пайдо бўлди. Колхозчилар ғўза парваришини пахта очилганига қадар давом эттиришга сўз бердилар. Шу кеча-кундузда далаларда ижодий меҳнат булоқ каби мавж урмоқда. Бешинчи комплекс парвариш тобора кучайтирилаётир.

Тўра Гуллиев, Мадад Қаршиев, Аваз Туробов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда айниқса иш қизғин. Бу бригадаларнинг ҳар туп ғўзасида 8-9 тадан кўсак пайдо бўлган. Август ойида кўсаклар янада кўпаяди.

Х. НАЗАРОВ.

СИРДАРЁ ГРЭСИ ҚУРИЛИШИДА

Республикамизда энг йирик нур манбаи бўлувчи Сирдарё ГРЭСи жадал суръатлар билан кўкка бўй чўзяпти. «Сирдарягрэс-строй» қурилиш бошқармасининг азамат бинокорлари, инженерлари, техниклари бутун куч-ғайратларини улкан нур манбаини белгиланган муддатда қуриб фойдаланишга топшириш учун сарф этаётирлар. Ҳозир нур ишлаб чиқарувчи корпуслар учун пойдеворлар қурилмоқда. Қурувчилар тупроқ ишларини муддатидан барвақт бажарганларидан сўнг, пойдевор қуйишни бошлаб юбордилар. Бир неча юз минг куб метр ҳажмда темир-бетон юмушлари адо этилди. Бош корпуснинг деворлари кўкка қад ростлаяпти. Бетончилар, арматурачилар, дурадгорлар, механизаторлар бир мақсад — ГРЭСни муваффақиятли қуриб фойдаланишга топшириш учун шижоат кўрсатаётирлар.

Бу ерда пудрат ишлари етти ойлик плани қарийб 130 процент адо этилди. Планга қўшимча анча қурилиш-монтаж ишлари бажарилди. В. Словохотов, Г. Сафин, Т. Эшонқулов, М. Воронюк, Ю. Букин, В. Бормасов сингари турли касбдаги қурувчилар КПСС XXIV съезди шарафига бошланган социалистик мусобақада пешқадамлик қилишаётир.

ГРЭС қурилиш майдони тобора бинокорлар билан гавжумлашмоқда. Бош пудратчи ташкилотга ёрдам бериш учун ёрдамчи пудратчи қурилиш ташкилотлари ҳам бу ерга ўзларининг сараланган меҳнатсевар бинокорлари билан келишаётир. Бинокорларга маданий-маиший шароитлар яратиб беришга катта эътибор берилмоқда. Учта уй-жой биноси фойдаланишга топширилди. Қурувчиларнинг қарийб 100 оиласи оромижон янги уйларга кўчиб киришди. Яқинда фотомухбиримиз А. Тўраев нурхона қурилишида бўлиб, меҳнатсевар ва илғор бинокорларни суратга олиб қайтди. Юқоридан: 1. ГРЭСнинг бош корпуси пойдеворини қуйишда жон куйдираётган монтажчи-слесарь Ю. Букин ва В. Бормасов; 2. Қурилиш участкасининг тадбиркор прораби В. Вишар; 3. Бош корпуснинг шу кундаги кўриниши; 4. Кўпчилик механизаторларга ибрат кўрсатиб ишлаётган бульдозерчи К. Эремейовни кўриб турибсиз. Улар Навоий химия комбинати, Тошкент трактор заводи ва «Юлдуз» тикувчилик фирмаси коллективлари бошлаб берган ватанпарварлик ташаббусига қўшилиб, ойлик ва квартал қурилиш-монтаж топшириқларини муттасил ошириб адо этаётирлар.

«Қизил тонг» фирмасининг аҳил коллективи илғор корхоналарнинг ташаббусига қўшилиб, беш йиллик планни 4 ноябрга бажаришга аҳд қилди. ЎзТАГ фотомухбири А. Авазов яқинда ана шу корхонада бўлиб, бир неча сурат олди. Юқоридаги суратда: тикувчи Мовлуда Баржонова. У 1971 йил ҳисобига ишламоқда. Ўртадаги суратда эса Мавжуда Маликова. У ҳам беш йиллик топшириғини бажарганига анча бўлди. Пастки суратдаги Ноила Кутуева ҳам дугоналаридан қолишмаяпти.

* УЛКАН НУРХОНА
* БЕШ ЙИЛЛИК ИЛҒОРЛАРИ
* ЭЛ ДАСТУРХОНИГА
* ЭЛГА ЎРНАК ТЎЛҒАНОЙ
* СЕРҲОСИЛ ҒЎЗАЛАР
* ШОЛИ КЎПАЯДИ

ЧЎЛ ҚИЗИ

Тўлғаной ёшлигиданоқ отаси Саидниёз ака ишлаётган бригада далаларига, оддий ва меҳнаткаш, дилкаш одамларга меҳр қўйди. Ўрта мактабни тугатганида, у ҳеч иккиланмасдан колхозда қолиб ишлаш истагини билдирди. Ўша йиллари хотин-қизларни кўпроқ идора ишларига жалб этиш масаласи қўйилган эди. Тўлғанойни ҳам колхоз раиси қўярда-қўймай, колхоз бухгалтериясида ишлашга кўндирди. Шундай қилиб Тўлғанойнинг меҳнат фаолияти бошланди. Колхоз идорасида у дастлабки, мустақил қадамни қўйди. Хўжалик иши, одамлар ҳаёти, уларнинг яратувчилик меҳнати билан қизиқиб танишди. Ҳар бир ишга синчковлик билан қаради.

Қашқадарёда бир неча сув омборлари қурилиб фойдаланишга топширилгани эвазига Қарши чўлида пахтачилик ва бошқа деҳқончилик экинлари анча кенгайди, ҳосилдорлик ошди. Тўлғаной ишлаётган Қарши районидаги «Ленинизм» колхозида ҳам янги ерлар ўзлаштирилиб деҳқончилик қилина бошланди. Тўлғаной янгидан ташкил этилган бригадаларга бориб ишлаш истагини билдирди. Колхоз правлениеси ҳаракатчанлиги билан танилиб қолган Тўлғаной Норбўтаевани янги ерларда ташкил этилган бригадага бошлиқ этиб тайинлади. Бригадага 50 гектар майдон бириктилди. Биринчи марта мустақил ишга қўл урган Тўлғаной озмунча қийинчиликларга дуч келмади. Одамлар билан муомала қилиш, бригадада ишни ташкил этиш...

Энг қийин ва масъулиятли давр ҳисобланган чигит экиш ва ғўза парвариши даврида колхоз раҳбарлари, мутахассислар ёрдамга келишди. Натижада барча иш кўнгилдагидек давом этди. Тўлғаной бошлиқ бригада ҳар гектар майдондан 21,5 центнердан ингичка толали қимматбаҳо «оқ олтин» етиштирди.

Тўлғаной ўрта мактабдаёқ трактор бошқаришни билиб олган бўлса-да, 1967 йили колхоз техника устахонасида очилган механизаторлар тайёрлайдиган курсни тамомлади. Натижада малакали механизатор бўлишликка йўлланма олди. Энди бригадада яна бир механизатор кўпайди. Тўлғаной ўзи чигит экиб ғўзаларни парвариш қилди. Қарши районида ингичка толали пахтани машиналар билан териб олиб бўлмайди, деган мулоҳазага бориб пайкалларга машина киритилмас эди. Натижада пахта терими жуда чўзилиб, қировли кунларга қолиб кетар, ҳосилнинг кўп қисми нобуд бўлар, ёки паст сортларга сотиларди. Тўлғаной ингичка толали пахтани машинада теришни биринчи марта ўз бригадасида синаб кўрди. Колхоз инженери билан маслаҳатлашиб, пайкалга машина туширди. Натижа ёмон бўлмади. Лекин ғўза машинабоп қилиб ўстирилмагани, яхши дефолиация қилинмагани учун пайкалларда машинанинг юриши қийин эди. Келгуси йил бутун колхозда ингичка толали пахтани машиналарда териб олиш мумкинлигига қаноат ҳосил қилинди ва барча ғўзалар машинабоп қилиб ўстирилди. Дефолиация ўз вақтида, сифатли ўтказилди. Пахта йиғим-терими даврида ҳосилнинг анчагина қисми машиналарда териб олинди.

Ўтган йили Тўлғаной раҳбарлик қилган бригада 55 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 29 центнердан қимматли хом ашё, ингичка толали пахта етиштирди. Ҳосилнинг 50 процентдан кўпроғи машиналар билан йиғиштириб олинди. Колхоз бўйича ҳар бир колхозчи ҳисобига 3,5 тоннадан пахта етиштирилган бўлса, Тўлғаной Норбўтаева бошлиқ бригадада бу рақам 16 тоннани ташкил этди. Бригада аъзоларининг деярли ҳаммаси механизаторлик касбини эгаллаб олганлар. Шунинг учун ҳам бу ерда ҳамма трактор билан ишлашни, пахта терим машинасини бошқаришни билади. Бригада ҳақли равишда комплекс механизациялашган бригада деб аталади. Ўтган йили бригада аъзоларининг ўртача йиллик даромади 1590 сўм 40 тийинни ташкил этди.

Бу муваффақиятлар Тўлғаной Норбўтаева бошлиқ бригада пахтакорларини янги марралар сари илҳомлантирди. Бу йил ҳар гектар майдондан 35 центнердан пахта етиштириш учун курашаётирлар. Шу кунларда бригада аъзолари ғўза парваришини қизитиб юборган.

Халқимиз «дарё сувини баҳор тоширади, инсон қадрини меҳнат оширади» — деб, бекорга айтмаган. Тўлғаной Норбўтаева ёш бўлса ҳам кўпчиликка бош бўлиб, колхозда, колаверса районда, областда обрў орттирди, кўпчиликка меҳнатсеварлиги, тадбиркорлиги, камтарлиги билан танилди. У, колхоз правлениесининг ҳамда район партия комитетининг аъзоси сифатида ҳам актив фаолият кўрсатмоқда.

Ўтган йили Тўлғаной республика деҳқонларининг съездига областдан вакил бўлиб қатнашган эди. Бу йил республика комсомолининг XIX съездида иштирок этди.

Тўлғаной колхозда ишлаш билан бирга Қарши Давлат педагогика институтининг IV курсида сиртдан таълим оляпти, ўз билимини оширмоқда.

Яқинда Қарши районидаги «Ленинизм» колхозининг меҳнаткашлари бир овоздан суяги меҳнатда қотган деҳқон қизи Тўлғаной Норбўтаевани СССР Олий Совети депутатлигига сайладилар.

Чўл қизи Тўлғаной Норбўтаеванинг эл-юрт фаровонлиги йўлидаги меҳнати, мамлакатимиз саноатига қимматбаҳо хом ашё етказиб бериш учун жонбозлик кўрсатиб ишлаётганлиги юксак баҳоланмоқда. Ёш деҳқон Тўлғаной Норбўтаева шу кунларда юксак ишончни оқлаш учун далада тер тўкмоқда. Яратувчилик ҳисси билан яшамоқда.

П. ГАДОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ШОЛИКОРЛАР КЕНГАШИ

НУКУС, 3 август (ЎзТАГ). Қорақалпоғистон шоликорларининг кенгаши бўлиб ўтди. Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Камолов автоном республикада шоличиликнинг аҳволи, шоли парваришининг бориши ҳақида, янги ҳосилни йиғиб олишга техникани тайёрлаб қўйиш тўғрисида доклад қилди.

ПАРРАНДАБОҚАРЛАР ҒАЛАБАСИ

Шеробод райони паррандабоқарлари давлатга тухум сотиш йиллик планини бажарганига кўп бўлди. Улар бугун яна бир меҳнат ғалабасини қўлга киритдилар, тайёрлов пунктига 1 миллион 30 минг дона тухум топшириб, қўшимча мажбуриятни ҳам адо этдилар. Район хўжаликларида тухум тайёрлаш қизғин давом эттирилмоқда.

Н. ХУДОЁРОВ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

И. К. ПРИПУСКОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ИНЖЕНЕР» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

«Ташавтомаш» заводини реконструкция қилишда актив қатнашганлиги, корхонани пахтачиликка мосланган «Т-28-Х4» тракторини ўзлаштириш ва кўплаб ишлаб чиқаришга муваффақиятли тайёрлаганлиги учун Тошкент трактор заводининг директори Игорь Константинович **Припусковга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган инженер» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари
А. АБДАЛИН.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1970 йил 4 август.
Тошкент шаҳри.

ПАРВАРИШ АВЖИДА

Марказий Фарғона ерларига жойлашган Балиқчи районидаги Карл Маркс номли колхоз далаларида ҳаёт қайнайди. Ғўза қатор ораларини юмшатиш, суғориш, чеканка қилиш ва бошқа агротехника тадбирлари изчиллик билан амалга оширилаётир.

Механизаторлардан Исҳоқжон Султонов, Комил Ҳасанов, Исмоилжон Ўринов ва бошқалар социалистик мусобақа асосида ишлаб, кунига 5-6 гектар ердаги ғўзани сифатли культивация қилишяпти. Сувчилардан Ҳасанбой Хушвақтов, Мирзаолим Қорабоев, Фазлиддин Ҳусанов, Раимберди Тўйчиев каби миришкорлар ҳар туп ғўзани оби-ҳаётга қондирмоқдалар. Шу туфайли ғўзалар серҳосил бўлиб ўсмоқда.

М. КАРИМОВ.

ДЕҲҚОНЛАРГА РАҲМАТ

Республикамизда мева-чева ғарқ пишди. Миришкор боғбонлар шаҳарлик дўстларининг дастурхони тўкин-сочин бўлсин деб кўплаб олма, шафтоли, олча, узум ва бошқа хил мева-чевалар жўнатмоқдалар. Шунингдек, шаҳар аҳолисига картошка, сабзавот маҳсулотлари армуғон этиш тобора кучайтирилмоқда. Шу хусусда Тошкент шаҳар Чилонзор район пишчеторги директорининг ўринбосари Б. Эшонхўжаев мухбиримизга қуйидагиларни билдирди.

— Юбилей йилида савдо шохобчаларига мева-чева, картошка ва сабзавот маҳсулотлари ҳар йилгидан эртароқ келтирила бошланди. Бу деҳқонларимиз астойдил меҳнат қилгани шаҳарлик биродарларига бўлган меҳр-муҳаббати тобора ошиб бораётганини кўрсатади. Пишчеторгимиз коллективи колхозчи-деҳқонлар, совхоз ишчилари билан ҳамкорликни мустаҳкамлаб, улар пешана тери тўкиб тайёрлаётган маҳсулотларни ўз вақтида харидорларга етказиб бераётирлар. Шу кунгача фақат бизнинг пишчеторгимиз магазинлари орқали пойтахт аҳолисига 600 тоннага яқин ширин-шакар мева-чева сотилди.

Деҳқонлар картошка ва сабзавот маҳсулотларини ҳам шаҳарликлар дастурхонига барвақт жўната бошладилар. Пишчеторгимиз хизмат кўрсатаётган магазинлар орқали ишчилар ва хизматчилар, уларнинг оила аъзоларига 7551 тонна сабзавот маҳсулотлари, 4 минг тонна картошка сотилди. Шуни алоҳида қайд этиш керакки, бу йил мева-чева ҳам, картошка ва сабзавот маҳсулотлари ҳам юқори сифатли, харидорлар талабига тўла жавоб берарли даражада бўлди. Колхозлар ва совхозларда тайёрланаётган маҳсулотлар ўз вақтида харидорларга етказиб берилмоқда.

Мева-чева, картошка, қовун-тарвуз ва бошқа хил маҳсулотларнинг кўп, юқори сифатли бўлиши шаҳарликларни ғоят мамнун этмоқда. Калинин районидаги «Ленин йўли», «Москва» колхозлари, Орджоникидзе районидаги «Октябрь» колхози ва бошқа сабзавоткор хўжаликлар савдо шохобчаларига нуқул юқори сифатли, харидорбоп, истеъмол қилган кишилар «деҳқонга раҳмат» дейдиган маҳсулотларни жўнатмоқдалар.

Яқин кунларда ўртаги ва кечки сабзавотлар билан савдо қилишни бошлаймиз.

ХАЛҚ КОНТРОЛИ САҲИФАСИ

КПСС Марказий Комитетининг декабрь (1969) ва июль Пленумлари ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ҳар томонлама ошириш, ички резервлар ва ажратилган ресурслардан янада яхшироқ фойдаланиш, интизомнинг бузилиши, масъулиятсизлик, талон-тарож ва хўжасизлик сингари ҳолларга қарши курашни кучайтириш вазифасини қўйган эди. Бу вазифа ҳозирги кунда халқ назоратчиларининг диққат марказида, кун тартибидаги асосий вазифа бўлиб турибди.

РЕЖАНИ БИЛГАН ТЕЖАЙДИ

Ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланишни яхшилаш ва материал ҳамда маблағларни тежаш муҳим давлат аҳамиятига эга бўлган ишдир. Бу КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланишни яхшилаш ва халқ хўжалигида тежамкорликка қаттиқ риоя қилиш ҳақида»ги хатида ҳам алоҳида таъкидлаб ўтилган. Хатга жавобан областдаги ҳамма колхоз ва совхозларда, корхона, қурилиш, транспорт ташкилотларида ва муассасаларда конкрет тадбирлар ишлаб чиқилди.

Ҳозир ана шу тадбирлар қандай бажарилялти? Область халқ контроли органлари ана шу масала бўйича жойларда 80 дан ортиқроқ текшириш ва рейд ўтказди. Шу текшириш ва рейдлардан 49 тасининг якуни халқ контроли органлари йиғилишларида муҳокама қилинди. Текшириш жараёнида айниқса, ишлаб чиқариш резервларини кидириб топиб ишга солиш, маҳсулот сифатини яхшилаш, хом ашё, материал, пул маблағлари ва ишлаб чиқариш қувватидан тежаб-тергаб фойдаланишга алоҳида эътибор берилди. Жойларда давом этиб келаётган хўжасизлик фактлари очиб ташланди.

Олтиариқ район маиший хизмат кўрсатиш комбинатида ўтказилган текширишлар даврида шундай кўнгилсиз воқеага дуч келинди. Бу ерда тузилган актларга қараганда, ўтган йили 76 та хўжаликнинг хусусий уйи ремонт қилинган. Амалда эса бирорта уй ремонт қилинмаган ва қурилиш материаллари ўз нархидан ортиқча баҳода пуллаб юборилган. Жумладан, ҳар бири 53 тийинлик шифер 1 сўмдан сотилган. Бажарилмаган ишлар учун 27 куб метр тахта, 18.5 куб метр фанер, 8422 дона шифер ишлатилди, деб акт тузилган. Олтиариқ район партия комитети бу масалани муҳокама қилиб, айбдор шахсларга нисбатан тегишли чора кўрди.

Киров районидаги момиқ фабрикасида ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланиш кўнгилдагидек эмас. Бу ерда кейинги йилларда медицина момиғи ишлаб чиқариш цехи реконструкция қилинди. Янги техника ва технология ишлаб чиқаришга жорий этилди. Лекин ишлаб чиқарилаётган маҳсулот миқдори сезиларли даражада ошмаяпти. Бу бежиз эмас экан. Чунки технология асбоб-ускуналари фақат қоғозда «ремонт қилиниб», амалда эса улар ишдан чиққунча ишлатилар экан. Текширишда толани тароқлаш машиналарининг 80 процентида тозалайдиган валиклар йўқлиги аниқланди. Бу аҳволда маҳсулот ишлаб чиқариш қандай кўпайсин?!

Область халқ контроли фабрикадаги ачинарли аҳволни муҳокама қилиб технологик интизомнинг бузилишига йўл қўйганлиги, ускуналардан фойдаланишни яхши ташкил этмагани ва бошқа қатор нуқсонлар учун фабриканинг бош инженери Н. Толстошеевга хайфсан эълон қилди. Директор Сафаров эса огоҳлантирилди.

Область халқ контроли комитети область молия бўлими ва давлат банки область идорасининг вакиллари биргаликда командировка учун ажратилган маблағларнинг сарфланиши бўйича 18 корхона ишини текширди. Ўтган йили ва шу йилнинг биринчи квартали давомида мазкур корхоналарда командировка маблағлари 24 минг сўм ортиқ сарфланганлиги маълум бўлди.

Область халқ контроли комитети КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Хати юзасидан Фарғона тўқимачилик комбинати, нефтни қайта ишлаш заводи, азот ўғитлари заводи, фуран бирикмалари химия заводи, Қўқон ип йигирув—пайпоқ тўқув комбинати, суперфосфат ва «Электромаш» заводлари, Қувасой цемент комбинати ва бошқа бир қатор корхоналарда белгиланган тадбирларнинг қандай амалга оширилаётганини ҳам текширди.

Бу корхоналарда бир йилда 2236 минг сўм фойда келтирувчи 368 рационализаторлик таклифи тушган. Шундан йилига 512,6 минг сўм фойда келтирувчи 150 та таклиф ишлаб чиқаришга жорий этилган. Шу йилнинг беш ойида 2333 минг киловатт-соат электр энергияси, 12,1 минг каллория иссиқлик энергияси иқтисод қилинган. Маҳсулот таннархини 634 минг сўм камайтиришга эришилган.

Кўпгина халқ контроли группалари белгиланган тадбирларнинг амалга оширилишини мунтазам равишда назорат қилиб бормоқдалар. Ўтказилган текширишлар якунининг муҳокама қилиниши ва зарур хулосалар чиқарилиши натижасида кўпгина корхона, хўжалик ва ташкилотларда маблағ ва материаллар иқтисод қилинмоқда, ишлаб чиқариш резервларидан яхшироқ фойдаланишга эришмоқда.

Текширишлар шуни кўрсатмоқдаки, корхона ва хўжаликларнинг ишида ҳали фойдаланилмаган резервлар кўп. Материал — ресурслар ва пул маблағларини сарфлашда бепарволикка, талон-торожга йўл қўйиляпти. Давлат интизоми бузиляпти. Бу ҳол область халқ контроли органлари ва уларнинг кўп сонли активларининг қатият ва принципиаллик билан иш олиб боришларини, иқтисод қилиш ҳамда тежамкорликка қаттиқ риоя қилинишини доимий назорат қилиб боришларини тақозо этади.

С. ТОШТЕМИРОВ,
Фарғона область халқ контроли комитетининг раиси.

ТАШВИШЛИ СИГНАЛ

ҚЎЛДАН КЕТГУНЧА...

Сирдарё область Зомин районида Жиззах трестига қарашли 29-механизациялашган кўчма колонна жойлашган. У районда бир қатор кўркам иморатлар қуриб, меҳнаткашларга тақдим қилди. Икки қаватли район маиший хизмат комбинати, 536 ўқувчига мўлжалланган икки қаватли ўрта мактаб бинолари шулар жумласига киради.

Шунингдек, кенг экранли кинотеатр биноси ҳам жадал қад кўтаряпти. Бироқ, ана шу театр биносининг қурилишига ўта кетган даражада сифатсиз ва яроқсиз қурилиш материаллари юборилмоқда. Тошкентнинг Янгиғоч станцияси (Оржоникидзе районидаги иккинчи ғишт заводи бошқармасидан Обручево станциясига, 29-механизациялашган кўчма колонна адресига бир неча вагон ғишт юборилган. Бу қурилиш материаллари 39, 89, 28 накладной билан Турсунбоев деган киши томонидан жўнатилган. 29-колонна ходимларининг район ижроия комитетига ёзган талабномаси асосида район халқ контроли комитети томонидан комиссия тузилиб, ғиштнинг сифати текширилганда, 25 проценти яроқли, 30 проценти эса ярми синган, 45 проценти бутунлай яроқсиз эканлиги аниқланди. Бундай ҳол тез-тез содир бўлаётгани учун ҳам текшириш Обручево станциясида ўтказилиб, акт тузилди.

Қурилиш материалларини жўнатишга масъулиятсизлик билан қараётган Янгиғоч станциясидаги 2-ғишт заводи бошқармаси раҳбарлари брак материаллар жўнатиб, биздан кетгунча—эгасига етгунча қабилида иш тутиб, қурилиш ташкилотларини қачонгача алдаркин?

А. ҚОРАЖОНОВ.

Август — ҳосил тақдирини ҳал қиладиган ой. Буни яхши тушунган Бўка район назоратчилари ғўза парваришининг бориши устидан доимо назорат олиб бормоқдалар. Суратда: район халқ контроли комитетининг раиси М. Холбоев билан «Кўкорол» совхозининг 3-бўлими халқ контроли группасининг раиси А. Йўлдошев ўртоқлар ғўзадаги кўсакларни кўздан кечиришмоқда.

А. Тўраев фотоси.

ХАЛҚ НАЗОРАТЧИЛАРИ ҲАЁТИДАН

◆ **БЎКА**

Район халқ контроли комитети ўтказган текширишда «Пскент-2» совхозининг бешинчи бўлимида суғориладиган ерлар, пахта майдонларининг ён атрофи бир неча йиллардан бери ҳайдалмай, ўз ҳолига ташлаб қўйилгани аниқланди. Амалдаги тартиб бузилиб, биринчи ва иккинчи бригадаларда пахта экилиши лозим бўлган ерлар томорқа сифатида одамларга бўлиб берилган. Шу йўл билан совхоздаги айрим кишилар бир неча жойдан томорқа олиб, ўша ерларда деҳқончилик қила бошлаганлар. Бригада бошлиғи А. Умбетовнинг айби билан эса пахта экилган майдонларнинг бир қисмига бошқа экинлар экиб юборилган.

Совхоз еридан хўжасизларча фойдаланишга йўл қўйган бешинчи бўлим бошқарувчиси Н. Жўраевга виговор эълон қилинди. Унинг қўшимча томорқаларга эга бўлганларнинг ери совхозга қайтарилади, ўзбошимчалик билан кунгабоқар, жўхори ва бошқа экинлар экилган майдонлар ҳайдалиб оборотга киритилади, унга кетган харажатлар айбдорлардан ундириб олинади, деган ваъдаси инобатга олинди. Бригадир А. Умбетовдан етказилган зарар ундириб олинди ва у жиддий огоҳлантирилди.

◆ **ТЎРТКЎЛ**

Район пахта тозалаш заводининг техник-бухгалтери Т. Шарипов товар-транспрот накладнойнинг қўл қўйилган ва муҳр босилган бир дастасини 108-автобазанинг Тўрткўл филиалидаги К. Йўлдошев билан биргаликда ўғирлашган. Бундан ғаразгўйлик мақсадларида фойдаланилганликлари район халқ контроли комитети томонидан аниқланди. Автобазанинг Тўрткўлдаги филиали пахта тозалаш заводига кўмир ташимагани ҳолда, қалбаки йўл билан расмийлаштирилган 23 та накладной топшириб, 644 сўм кира ҳақи тўланишини талаб қилган.

Товар-транспорт накладнойларидан ўзларининг эгри мақсадларида фойдаланганликлари учун район халқ контроли комитети пахта тозалаш заводининг техник-бухгалтери Т. Шарипов, автобаза филиалининг бошлиғи К. Йўлдошевларни эгаллаб турган лавозимларидан четлаштирди.

◆ **УРГАНЧ**

Хоразм областининг кўпчилик муассасаларида инженер-техник ходимлар ва хизматчилар иш вақтидан унумли фойдаланмаётирлар. Муассаса ва корхона раҳбарлари давлат ва меҳнат интизомига амал қилиш бўйича назоратни бўшаштириб юборган. Ишга кечикиб келиш ва вақтли кетиш ҳоллари тез-тез учраб туради. Бундай ҳоллар айниқса, Урганч ва Ҳазорасп пахта тозалаш заводлари, гикувчилик фабрикаси, 13. 69, 99-автобазалари ва кўпгина қурилиш ташкилотларида содир бўлаётир.

Хоразм область халқ контроли комитети муассаса ва ташкилотларда ишчи-техник ва хизматчиларнинг иш вақтидан унумли фойдаланиш устидан назоратни ниҳоятда бўшаштириб юборганликларини, айниқса автомобиль тести, матлубот жамияти, область қишлоқ қурилиши ташкилотига қарашли 21-тресті ва бошқа муассаса ва ташкилот раҳбарларига алоҳида таъкидлаб кўрсатди.

Рассом ҳангаси

Эҳтиёт қисмни «эҳтиёт» қиляпти... Кам-камдан беряпти.

Этакни келтириб қўйдик, машина ремонти бир гап бўлар.

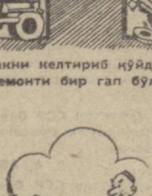

— Сув қуйилаётган пайкалга яқин орада сузиб ўтамизми?
— Адашмасам ҳозир худди ўша ердамиз-да.

Расмларни П. Касьянов чизган.

ОМИЛКОРЛАР

ЗАВОД НАЗОРАТЧИЛАРИ ТАЖРИБАСИ

«Ҳар соҳада тежамкор бўлайлик!» деган шиор остида меҳнат қилаётган «Ўзбекистон 40 йиллиги» номли Фарғона нефтни қайта ишлаш заводининг коллективи бу борада сезиларли муваффақиятга эришдилар. Маблағлардан тежаб-тергаб фойдаланиш устидан 19 та группага уюшган ўз соҳасини яхши биладиган 344 халқ назоратчиси мунтазам назорат олиб бормоқда.

Айниқса, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Ишлаб чиқаришда резервлардан фойдаланишни яхшилаш ва халқ хўжалигида тежамкорликка қаттиқ риоя қилиш» ҳақидаги Хатидан сўнг халқ назоратчилари ўз фаолиятларини янада жонлантириб юбордилар. Хатнинг мазмуни завод коллективининг ҳар бир аъзосига тушунтирилди. Халқ назоратчилари группа ва постларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Заводнинг барча цехларида Хат кенг ва атрофлича муҳокама қилинди. Йиғилишларда ишдаги ютуқлар қайд қилиниши билан бирга камчиликлар рўйи-рост очиб ташланди. Фойдали таклиф ва мулоҳазалар ўртага ташланди. Ишчилар, инженер-техник ходимларнинг таклиф ва мулоҳазалари умумлаштирилиб, завод партия комитети, касаба союз, комсомол ташкилотлари завод маъмурияти билан биргаликда ишлаб чиқаришда резервлардан фойдаланишни яхшилаш ва тежамкорликка қаттиқ риоя қилиш юзасидан конкрет тадбирлар белгилади. Ана шу тадбирларнинг амалга оширилиши бу йил 1,2 миллион сўмни тежаб қолиш имконини беради.

— Бизнинг ҳозирги кундаги ишимизда асосий масала тежамкорлик учун белгиланган тадбирларнинг бажарилиши устидан мунтазам назорат олиб бориш, — дейди завод халқ контроли группасининг раиси Р. М. Фомичёв, — Бу соҳада бир талай ишларни амалга ошириб қўйдик. Лекин олдимизда ҳали анчагина вазифалар турибди.

Роберт Маркелович халқ назоратчилари эришган дастлабки ютуқлари ва галдаги режалари ҳақида фахрланиб гапириб берди. Мана шулардан бири. Мавжуд бензин қуядиган иккита насосни «6-НДВВ» насоси билан алмаштирилса, темир йўл цистерналарининг бўш турищини бир йилда 15 минг соатга қисқартириш мумкин экан.

Завод назоратчиларининг тежамкорлик борасидаги плани тузилаётганида ишнинг ҳамма томони тўла қамраб олинганлиги кўзга яққол ташланади. Маблағларни иқтисод қилиш ва тежаш бўйича рейд ва текшириш ўтказиш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, меҳнат шароитини яхшилаш каби йигирмата тадбир белгиланган.

Завод коллективи беш йилликнинг якунловчи йили топшириғини муваффақиятли бажариш учун астойдил курашмоқда. Улар билан ёнма-ён туриб меҳнат қилаётган ҳар бир халқ назоратчиси янгидан-янги ички резервларни топиш ва ундан оқилона фойдаланиш ҳақида бош қотираётир. Масалан, 9-цех халқ контроли группасининг изланувчи ва ташаббускор раиси Г. Каменев цехдаги компрессорларни такомиллаштиришни таклиф қилди. Унинг бу таклифи ишлаб чиқаришга жорий қилинса, йилига 700 минг киловатт-соат электр энергиясини тежаш мумкин. Халқ назоратчиси Я. Кузьмин битум чиқариш системасини такомиллаштирди. Бу бир йилда давлатни бир неча ўн минг сўм маблағини тежаш имконини беради.

— Белгиланган тадбирларнинг барчасини муваффақиятли бажарилаётганидан хурсандмиз, — дейди завод партия комитетининг секретари В. Я. Ольшанников, — халқ назоратчиларини тежамкорлик учун курашнинг ҳақиқий жонкуярлари десак бўлади. Керакли установкаларни реконструкция қилиш халқ назоратчиларининг доимо диққат марказида. Шунинг учун ҳам реконструкция қилиш вақтида тугалланяпти. Бу эса заводнинг нефтни қайта ишлаш қувватини бир йилда бир неча минг тонна кўпайтириш имконини беряпти.

Халқ назоратчилари ўтказиладиган ҳар бир текширишни ниҳоятда таъсирчан бўлишига эришмоқдалар. Бунинг боиси нимада? Аввало текширишга пухта тайёргарлик кўриш, текширишда иштирок этаётганларнинг масъулиятини оширишга катта эътибор берилмоқда. Унга кенг жамоатчилик, айниқса мутахассислар актив жалб қилинмоқда. Текширишнинг таъсирчанлигини оширишда назорат ишининг турли формалари ва ошкораликдан фойдаланиш муҳим роль ўйнайди. Ҳар бир цехда «халқ контроли амалда» деган стенд ташкил қилинган. Халқ назоратчиларининг олиб бораётган ишлари ва йўл қўйилаётган камчиликлар «Молния» ва «Тиканак» сатирик газеталарида мунтазам ёритиб борилмоқда. Завод назоратчилари технологик жараёнларнинг бориши, агрегат ва ускуналарнинг тўла қувват билан ишлаши, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулотнинг сифатли бўлиши учун жиддий кураш олиб бораётирлар.

Яқинда 13-автомобиль цехида ўтказилган рейд самарали бўлди. Текшириш вақтида заводда бир қанча машиналар ўз ўрнида бўлмаган, улар қаерга кетганлиги ҳам қайд қилинмаган. Айрим машиналарнинг спидометрлари ишламайди. Бу эса ёқилғи — ёғлаш материалларини керагидан ортиқча сарф бўлишига олиб келган. Диспетчер хизмати ва ҳайдовчилар ўз вазифасига масъулиятсизлик билан қараганлиги оқибатида кўпгина механизмлар тўла қувват билан ишламаган. Рейд якуни кенг муҳокама қилинди. Юқоридаги камчиликларга йўл қўйган шахсларга нисбатан тегишли чора кўрилди. Цех бошлиғи М. Эмирсолиев жиддий огоҳлантирилди.

Маълумки, бу завод ишлаб чиқаришда қўлга киритган улкан ютуқлар учун КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг Ленин юбилейи Фахрий ёрлиғи билан мукофотланган эди. Завод коллективини шу кеча-кундузда тежамкорлик борасида олиб бораётган ишлари мақташга арзигулик. Завод назоратчилари эса коллектив олдида турган муҳим вазифаларни ҳал қилиш ишига муносиб ҳисса қўшаётирлар.

А. АГИШЕВ,
Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитети штатсиз сектори мудири.

АЖАБ САВДОЛАР

ДАЙДИ МАШИНАЛАР

Бир ташкилотнинг раҳбари иккинчи ташкилотнинг раҳбаридан зарурат учун битта юк машинасини ўн кунга бериб туришни сўради. Иккинчи ташкилотнинг раҳбари бу илтимосни қондирди. Машина йўлга чиқди. Чиқди-ю, дом-дараксиз йўқолди.

Бир ташкилотнинг раҳбари «Илтимосим ерда қолди, мен ўз шахсий манфаатим учун сўраганим йўқ эди-ку» деб иккинчисига луқма ҳам ташламади, уни безовта ҳам қилмади. Иккинчиси эса «Машина бордими ёки йўқми?» деб сўрамади.

Орадан ўн беш кун ўтиб машина қидир-қидир бўлиб қолди. Шунда биринчи раҳбар:

— Бизга юк машина юбормади, деб юраверибман, — деса, иккинчиси:

— Қаранг-а, борган машинани нега вақтида қайтармайсизлар, деб сўриштирмапман-а, — деди.

Йўқолган машина шофёри бўлса қуйидагича тушунтириш хати ёзиб берди:

«Мен, Николай Васильевич Панько, Ержар — Арнасойга командировка олиб йўлга чиққан эдим. Чўлнинг қоқ белига борганимда машинам бузилди. Шу-шу ўн беш кун қолиб кетдим».

— Чўлнинг қаерида қолиб кетдингиз? Адресни айтинг!

— Адресини сўрамапман.

— Бир кун эмас, икки кун эмас, ўн беш кун. Мабодо Ержарда қолиб кетган бўлсангиз, шу муддат ичида Янгиерга пиёда 50 марта келиб-кетиш мумкин эди-ку.

— Ҳа, мумкин. Шунга ҳафсала қилмапман. Айб менда. Бу сафар кечиринглар.

Хуллас, ундайига ҳам, бундайига ҳам айбдорлар тайин. Улар бу айбни ўзларича «шунчалик бир хато, англашилмовчилик, эътиборсизлик» деб тушунганликлари учун ҳам айбдормиз демоқдалар. Улар бунинг учун «огоҳлантириш» олишга ҳам тайёр, фақат ёпиғлиқ қозон ёпиғлигича қолса бас.

Келинг, яхшиси «йўқолган машина» воқеасини ҳужжатлар асосида ҳикоя қилайлик. Зора, ёпиғлиқ қозон очилиб қолса.

Шу йилнинг 17 июнь куни «Ирмонтажстрой» трестининг Янгиердаги саноат-техника комплектацияси бошқармасининг бошлиғи Г. И. Завьялов номига шу трестнинг 23-механизациялашган кўчма колоннаси бошлиғининг ўринбосари В. Шкуренкодан бир кичик хат келади. Унда шундай дейилади:

«23-механизациялашган кўчма колонна сиздан темир-бетон маҳсулотларини Ержардан Арнасойга ташишда фойдаланиш учун ўн кун муддатга бир машина яъни Урал-377—10-21 номерли машинани бериб туришни сўрайди. Имзо».

Ҳурматли газетхон, бу хатда машина номерининг кўрсатилганига эътибор қилган бўлсангиз керак. Бир ташкилот иккинчи ташкилотдан давлат иши учун машина сўраганда, нега энди қайси машиналигини таъкидлаши керак экан.

Йўқ, номерни таъкидлаши бежиз эмас. Бир балоси бўлмаса, шудгорда қуйруқ на қилур? Бошлиқ алаҳсираб, ёки ўта чарчоқлик орқасида адашиб, номер ёзган эмас.

Яна ҳужжатга мурожаат қиламиз. 23-механизациялашган кўчма колоннанинг бош механиги А. Неъматуллаев бундай дейди:

«Бизнинг гаражга ўн беш июндан биринчи июлгача заявка бўйича «СИВ-10-21» номерли машина келгани йўқ».

Механизациялашган ишлар қурилиш бошқармаси транспорт участкасининг бошлиғи А. Воронин:

«17 июнь куни ПМК-23нинг заявкаси бўйича ва бошлиғимизнинг ҳамда саноат-техника комплектацияси бошқармаси бошлиғининг ёзма ижозатига кўра мен машинани гараждан чиқариб юбордим. Бу машина 1 июлгача қайтмади».

Энди хулосага келайлик. Давлат машинасининг ўн беш кун дом-дараксиз кетгани — бу факт. Бунга ҳеч ким эътироз билдирмайди. У шу давр ичида қаерда бўлди? Бу ҳозирча жумбоқ. Лекин уни кўрганлар бор. И. Тожиев деган киши бу машина Новосибирск шаҳрида бўлганлигини хабар қилди.

Машиналарнинг ана шу тарзда йўқолиши Янгиерда ягона факт эмас. Юқорида номи зикр этилган ташкилот томонидан 3-механизациялашган кўчма колонна ихтиёрига юборилган 377—10-22 номерли машина (шофёри Нурмуҳамедов) ҳам 9 кун муддат билан командировкага чиқиб, ўн беш кун «сояси»ни кўрсатмай кетди. Шофёрнинг гапига қараганда, бу машина ҳам Ленинободга командировкага бориб, ўша жойда ўн беш кун қолиб кетибди. Машина бузилганмиш.

Қўриқ ўлкада ғарқ пишиқчилик. Тайёрлов пунктлари ходимларининг қўли-қўлига тегмайди. Мева ва сабзавотлар Ватанимизнинг турли бурчакларига жўнатилмоқда.

Дастурхонимиз нозу неъматларидан ҳамён тўлдириш, бойлик орттириш йўлида фойдаланадиганларга нисбатан жамоатчиликнинг кескин нафратини қўзғатиш, чўл қувгани эмас, пул қувгани келганларнинг танобини тортиш, дайди машиналар ва олғир шофёрларнинг йўлини тўсиш керак.

Т. ЖАМОЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Бизнинг ахборот

Ўзбекистон Касаба Союзлари республика Советида

ИҚТИСОД ВА ТЕЖАМКОРЛИК УЧУН

Андижон область касаба союз ташкилотлари меҳнаткашларни иқтисод ва тежамкорлик учун курашга қандай сафарбар этмоқда? Узбекистон Касаба Союзлари, республика Советининг секретариати яқинда ана шу масалани кўриб чиқди. Бу соҳада эришилган ютуқ ва камчиликларни кўрсатиб берди. Айниқса, шаҳар ва районларда, корхоналарда партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари, халқ контроли органлари ва ишлаб чиқариш илғорлари вакилларидан тузилган комиссиялар иқтисод ва тежамкорлик учун курашда ижобий роль ўйнаётгани таъкидлаб ўтилди.

Меҳнаткашларни иқтисод ва тежамкорлик учун курашга сафарбар этишда айниқса, «Жанубий Оламушук», «Полвонтош» нефть конлари, Ленинск ёғ-экстракция заводи, Володарск номидаги тикувчилик фабрикаси сингари қатор корхоналарнинг касаба союз ташкилотлари катта ишларни амалга оширмоқда. Натижа ҳам шунга яраша салмоқли бўлаётир, материал ва маблағлардан кўплаб иқтисод қилиб қолишга эришилмоқда. Утган беш ойда Володарск номидаги тикувчилик фабрикасида 8 минг сўмлик, Ленинск ёғ-экстракция заводида 73 минг сўмлик хом ашё ва материал иқтисод қилинган. Умуман область бўйича эса 2.200 минг сўмлик хом ашё ва материал иқтисод қилишга муваффақ бўлинган.

Шу билан бир қаторда область касаба союз ташкилотлари ишида бу соҳада кўпгина камчиликлар ҳам бор. Масалан, баъзи корхоналарда иш вақтининг бекор ўтиши ҳамон катта. Айниқса, 13-ғишт заводлари бошқармаси, трикотаж фабрикаси, темир-бетон буюмлари заводи касаба союз ташкилотлари иш вақтининг бекор ўтиши каби ҳолларга қарши кескин курашмаяптилар.

Узбекистон Касаба Союзлари республика Совети Андижон область касаба союзлари советига қисқа муддат ичида кўрсатилган камчиликларни бартараф этиш ва меҳнаткашларни иқтисод ва тежамкорлик учун курашга сафарбар этишни бутун чоралар билан янада яхшилашни таклиф этди.

ТАЛАНТЛАРГА КАТТА ЭЪТИБОР

Узбекистон Касаба Союзлари республика Совети Президиумининг 1968 йил 25 сентябрдаги қарорига мувофиқ моҳир халқ усталари республика конкурсини ўтказиш мўлжалланган эди. Яқинда ана шу конкурсга якун ясалди. Узбекистон касаба союз ташкилотлари республика Рассомлар союзи ва маданият органлари билан биргаликда халқ декоратив-амалий санъатини ривожлантириш ҳамда моҳир халқ усталари республика конкурсига тайёргарлик ва уни ўтказиш бўйича талайгина ишларни амалга оширдилар.

Конкурсга тайёргарлик давомида 1446 халқ устаси аниқланиб, рўйхатга олинди. Амалий ва тасвирий санъат бўйича 10 та янги тўгарак очилди. Корхоналарда, район, шаҳар ва областларда 152 та кўргазмалар ташкил этилди. Уларда 2 мингдан ортиқ моҳир усталарнинг янги ишлари намойиш қилинди. Бундан ташқари 20 та шахсий кўргазма очилди.

Республика кўргазмаси эса май ойида Узбекистон Халқ Хўжалиги Ютуқлари Виставкасида ташкил этилиб, 268 халқ устасининг 700 дан ортиқ асарлари намойиш қилинди. Кўргазмани 40 мингдан ортиқ киши бориб кўрди. Бу конкурс ўймакорлик, мисга гул солиш, каштачилик сингари халқ амалий санъатини янада ривожлантиришга кенг йўл очиб берди. Моҳир халқ усталарининг Москвада бўладиган Бутуниттифоқ конкурс-кўргазмасига эса ўзбек усталарининг 344 асари тақдим этилди. Шу ютуқлар билан биргаликда халқ декоратив-амалий санъатини ривожлантиришда камчиликлар ҳам йўқ эмас. Узбекистон Касаба Союзлари республика Советининг Президиуми Сурхондарё, Қашқадарё областларида ва Қорақалпоғистон АССР да бу соҳадаги ишлар ёмон ташкил этилганини, халқ усталари керакли материаллар билан етарли таъминламаётганини кўрсатиб ўтди.

ХАЛҚ САЛОМАТЛИГИ ЙЎЛИДА

Халқ саломатлиги — туман бойликдир. Касаба союз ташкилотлари шунинг учун ҳам касалнинг олдини оладиган санаторийлар қуришга, унинг тармоқларини кенгайтиришга катта эътибор бермоқда. Яқинда Узбекистон Касаба Союзлари республика Совети Президиуми санаторий тармоқларини ривожлантириш бўйича олинган мажбуриятларнинг бажарилишини кўриб чиқди. Утган икки йилда республикада 500 ўринли еттита янги санаторий очилган. Учта санаторий эса 125 ўринга кенгайтирилган. Айниқса, бу иш Тошкент областида яхши йўлга қўйилган. Бу ерда 4 янги санаторий очилиб, иккитаси кенгайтирилган. Шунингдек, бу соҳада Наманган, Фарғона область касаба союз ташкилотлари талайгина ишларни амалга оширмоқдалар. Лекин бошқа областларда санаторий тармоқларини ривожлантириш бўйича олинган мажбуриятлар бажарилмай келмоқда. Масалан, Самарқанд областида мўлжалланган еттита профилакторийдан бирортасининг ҳам қурилиши бошланмаган. Бундан ташқари республикамиздаги мавжуд санаторийларни янада кенгайтириш ишлари ҳали авж олдирилганича йўқ. Ҳалигача Сирдарё, Хоразм, Сурхондарё ва Қашқадарё областларида касалнинг олдини оладиган санаторийлар қуришга киришилган эмас. Узбекистон Касаба Союзлари республика Советининг Президиуми ана шу область касаба союз советларига кўрсатилган камчиликларни қисқа муддат ичида бартараф этиш чораларини кўришни таклиф этди.

Янгиюл районидаги Ҳамроқул Турсунқулов номли колхознинг пахтакорлари бу йил 1350 гектар майдонда мўл ҳосил етиштиришяпти. Улар янгиариқликларнинг ташаббусига қўшилиб, ҳосилдорликни кескин ошириш ва пахта етиштиришни кўпайтириш тадбирларини кўришяпти. Бу ерда август — зарбдор ой деб эълон қилинди. Ғўза парвариши ҳозир ҳам худди илгаригидек сифатли давом эттириляпти. Ҳозирги кунларда пахтазорларда 140 чопиқ трактори унумли ишлаб турибди. Суратда: 2-бригада аъзолари (чапдан) М. Асқаров, У. Аҳмадалиев ва Н. Тошматов ўртоқлар пахтазорда.

А. Тўраев фотоси.

ЧЕКАНКА — ЮҚОРИ ҲОСИЛ ГАРОВИ

ОЛТИАРИҚ. «Пахтаобод» колхози меҳнаткашлари ўз вақтида сифатли қилиб ўтказилган чеканка пахта ҳосилдорлигини гектар бошига 4-5 центнер оширишини яхши биладилар. Шу сабабли улар бу йил чеканкани эрта бошладилар. Д. Дадаев бошлиқ бригаданинг 30 гектар майдондаги ғўзалари энг яхши агротехника муддатида чеканка қилинди. С. Аҳмедова, А. Ҳусанова, Р. Дадаева, А. Қўшматова каби чаққон колхозчилар кунлик чеканка топшириғини 120-140 процентга етказиб бажармоқдалар. Райондаги бошқа хўжаликларда ҳам чеканка бошланди.

С. РУСТАМОВ.

◆ ◆

ҚЎРҒОНТЕПА. «Победа» колхозида чеканка кун сайин авж олдириляпти. Ҳар куни 250-300 гектар майдонда агротехниканинг ана шу тадбири ўтказиляпти. Шу кунгача тўртта бригадада чеканка тугалланди. Ғўза парваришини янгиариқликлар ташаббуси асосида ташкил қилган колхоз меҳнат аҳли бу йил ҳар гектар ердан пландаги 28,3 центнер ўрнига 32,9 центнердан пахта хирмони кўтаришга аҳд қилдилар. Мақсадга эришишда чеканканинг катта аҳамияти бор, албатта. Колхозчилар буни ҳисобга олиб чеканкани бир ҳафта ичида тугаллашга аҳд қилдилар. Райондаги бошқа колхозларда ҳам чеканка қизғин бораётир.

А. МАДАМИНОВ.

◆ ◆

БЕКОБОД. 2-«Далварзин» совхози районда биринчилар қаторида ғўзаларни чилпишни бошлади. А. Тошматов бошқарувчилик қилаётган бўлимда бу иш айниқса сифатли ўтказиляпти. Чеканка вақтида ҳосил бермайдиган бачки шохлар қирқиб ташланяпти. Ш. Ахмедов, Т. Қаюмов, Ш. Исомиддинов бошлиқ бригадаларнинг аъзолари чеканкани сифатли ўтказиш билан пахта ҳосилдорлигини гектар бошига 30 центнерга етказиш учун курашаётирлар.

Т. МАҲКАМОВ.

МАРРА — 65 МИНГ ТОННА

КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарорлари районимиз қишлоқ хўжалик меҳнаткашларини янги зафарларга илҳомлантирди ва уларнинг ижодий активлигини мисли кўрилмаган даражада ошириб юборди. Пахта далалари ва чорвачилик фермаларининг меҳнаткашлари Ленин юбилейи шарафига бошланган мусобақани давом эттириб, пахтанинг ҳосилдорлигини ва чорва молларнинг маҳсулдорлигини ошириш учун курашиб, тузук натижаларга эришмоқдалар.

Бу йил об-ҳаво шароити қулай бўлди. Пахтакорлар бундан фойдаланиб, чигитни қулай агротехника муддатларида экиб ва текис ундириб олдилар. Ғўза парвариши уюшқоқлик билан бошлаб юборилди ва намунали давом эттирилди. Экинни культивация қилиш билан бир вақтда, минерал ва маҳаллий ўғитлар билан озиқлантирилди. Бу, ғўзанинг яхши ривожланишига ва серҳосил бўлиб ўсишига имкон берди. Ҳозирги вақтда ҳар туп ғўзада 4-7 тадан кўсак ҳосил қилинди.

Район меҳнаткашлари юбилей йилида пахтачилик билан бир қаторда, ишлаб чиқаришнинг бошқа тармоқларини ҳам ривожлантириш тадбирларини кўряптилар. Пиллачиларимиз йиллик ва беш йиллик планни, қоракўлчилар йиллик планни муваффақиятли бажаришди. Давлатга сут, гўшт, тухум ва жун топшириш ярим йиллик планлари анча ошириб адо этилди. Сабзавот, мева ва узум тайёрлаш бошланди.

КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми барча қишлоқ меҳнаткашларини ўзларининг куч-ғайратларини оширишга, далаларда ва чорвачилик фермаларида янада унумлироқ меҳнат қилишга, ернинг унумдорлигини, чорва молларнинг маҳсулдорлигини кўтаришга, давлатга етказиб бериладиган пахта, дон ва бошқа деҳқончилик ҳамда чорвачилик маҳсулотларининг миқдорини тинмай кўпайтиришга чақирди. Районимиз меҳнаткашлари Пленум қарорларига жавобан имкониятларни ва резервларни аниқладилар ҳамда янгиариқликларнинг ташаббусига қўшилиб, илгари олган мажбуриятларини қайта қараб чиқдилар. **Республика қишлоқ хўжалик илғорларининг баҳорда бўлиб ўтган қурултойида районимиз пахтакорлари бу йил давлатга пландаги 54 минг 300 тонна ўрнига 60 минг тонна пахта сотиш мажбуриятини олган эдилар. Эндиликда эса умуман колхозлар бўйича ҳосилдорликни гектар бошига 40 центнерга, қўриқ ердаги «Қирққиз» совхозида эса 20 центнерга етказишга қарор қилинди. Ильич номли, Димитров номли, «Коммунизм» колхозларининг аъзолари янада юксакроқ маррани эгаллашни, гектаридан 42 центнердан ҳосил олишни мўлжаллашяпти. Ана шуларни ҳисобга олиб, район бўйича ҳар гектар ердан пландаги 32,2 центнер ўрнига 38 центнердан пахта олиш ва давлатга 65 минг тонна «оқ олтин» сотишга қарор қилинди.**

Бу — юксак мажбурият. Уни бажариш учун кўп иш қилиш, ғўза парваришини намунали давом эттириш, ҳар туп ғўзада имкони борича кўпроқ ҳосил тўплаш, фан эришган муваффақиятлар ва илғорлар тажрибасидан кенг фойдаланиш, пахтачиликни механизациялаш ва айниқса ҳосил йиғим-теримини машиналаштириш даражасини кескин ошириш талаб этилади. Район партия комитети ва хўжаликларнинг бошланғич партия ташкилотлари олинган юксак мажбуриятларни бажариш учун омманинг курашини ва мусобақасини ташкил этар эканлар, юқоридаги масалаларга биринчи даражали аҳамият бермоқдалар. Ташкилий ва сиёсий ишлар КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қишлоқ хўжалиги соҳасида белгилаб берган вазифаларни амалга ошириш учун меҳнаткашларнинг ижодий ташаббускорлигини кучайтиришга, маҳсулот етиштиришни ва давлатга топширишни кўпайтириш имконини берадиган тадбирларни белгилаш ва амалга оширишга қаратиб олиб бориляпти.

Масалан, ҳар бир бригадага технология карталари топширилди. Унда мўл ҳосил етиштиришга қаратилган тадбирлар ва қилинадиган ишлар комплекси аниқ кўрсатилган. Шу асосда ишлаб, июль ойида ҳар гектар ерга 5 тоннадан маҳаллий ўғит солинди ва шарбат оқизиш кенг йўлга қўйилди, минерал ўғитларнинг йиллик нормаси ғўзага 20 июлгача бериб бўлинди. Культивация билан суғориш ўртасида узилиш бўлишига йўл қўйилмаяпти. Шу мақсадда ҳар бир пайкал уч қисмга бўлинган. Унинг биринчи қисмида ғўза суғорилаётган вақтда, иккинчи қисмида культивация ўтказиляпти ва учинчи қисми навбатдаги суғоришга тайёрланяпти. Бу усул ишчи кучи ва техникадан, сувдан тўғри фойдаланиш, суғориш суръатини ва умуман ғўза парвариши билан боғлиқ бўлган ишларни кучайтириш, сифат устидан аниқ контроллик олиб бориш имкониятини бермоқда.

Одатда июль ва август ойлари ҳосил учун курашда ҳал қилувчи ойлар ҳисобланади. Пахтакорларимиз июль ойида яхши ишлашди ва кўнгилдагидек натижага эришишди. Улар август ойида ҳам ғўза парваришини бўшаштирмай давом эттириш, ҳосил бўлган гулларнинг хаммасини сақлаб қолиш ва бўлиқ кўсакларга айлантириш чораларини кўришяпти.

Август ойи зарбдор ой, ҳосилга-ҳосил қўшиш ойи деб эълон қилинди. Август ойидаги тадбирлар комплекси вазифалари ҳар бир колхозчи ва механизаторга етказилди ҳамда уларнинг бажарилиши устидан муттасил контроллик олиб борилянти.

Гарчи барча майдондаги ғўза яхши ривожланиб, серҳосил бўлиб ўсаётган, чорва молларнинг маҳсулдорлиги сезиларли даражада ошаётган бўлса ҳам, бу йилги улкан вазифаларни тўла-тўкис бажариш учун ҳали кўп иш қилиш лозим. Ғўзанинг ҳаддан ташқари ўсиб ва ғовлаб кетишига йўл қўймаслик чоралари кўриляпти. Бу соҳада чеканка муҳим роль ўйнайди. Шуни ҳисобга олиб, барча майдондаги экинни чеканка қилиш тугалланди.

Биз ғўза парваришини то ҳосил йиғим-терими бошлангунгача давом эттириб, ҳар туп ғўзада ўрта ҳисобда камида 10-12 тадан бўлиқ кўсак ҳосил қиламиз ва шу тариқа бу йил олинган юксак социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш учун пухта асос яратамиз деб тўла ишонч билан айта оламиз.

Ҳозирги вақтда ҳамма колхоз ва совхозларда, барча бригадаларда ғўзани суғоришга катта эътибор бериляпти. Шу мақсадда сувчиларнинг сони икки баравар кўпайтирилди, улар икки сменада ишлашяпти.

Ҳосили машинада териш мўлжалланаётган участкалардаги ғўзани парвариш қилишга алоҳида эътибор бериляпти. Механизаторларимиз пахтакорликларнинг мурожаатига жавобан, бу йил машиналарда камида 30 минг тонна пахта териб беришга, ҳар бир машинанинг мавсум иш унумини 120-130 тоннага етказишга қарор қилдилар. Мавжуд терим техникасининг ремонтини 15 августгача тугаллаш мўлжалланяпти. Барча терим агрегатларини икки сменада ишлатиш мақсадида етарли миқдорда механик-ҳайдовчилар тайёрланади. Дефолиация қулай агротехника муддатида ўтказилади.

Тўрткўл меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларига амалий иш билан жавоб бериш, беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажариш ҳамда Ватанга пландан ташқари 24 минг тонна «оқ олтин» етказиб беришга қатъий қарор қилдилар. Чорвадорлар, сабзавоткорлар ва соҳибкорлар ҳам ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар олиб, катта ғайрат-ташаббус кўрсатиб меҳнат қилишяпти.

Биз имкониятларни ишга солиб, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг барча тармоқларини янада юксалтириш, Ватанни меҳнатда янги муваффақиятларга эришиб қувонтириш учун зарур чораларни кўрамиз.

Й. ҚУРБОНОВ,
Тўрткўл район партия комитетининг биринчи секретари.

* *

РАҲИМ ота Аҳмедов Ленин районидаги «Комсомол 50 йиллиги» колхозининг тажрибали соҳибкори. Қўли гул бу миришкор бу йил ўзи парвариш қилаётган 5 гектар токзордан 50 тонна узум олиш ҳақида сўз берган. Ҳозир боғдаги чиллаки узум ғарқ пишди ва давлатга топшириляпти. Суратда: Раҳим ота Аҳмедов.

Т. Ҳасанов фотоси.

*

КПСС МК июль Пленуми қарорларини амалга оширамиз

ҲАЁТ БИЛАН ҲАМНАФАС

КПСС Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган июль Пленуми қишлоқ хўжалиги соҳасидаги илмий-тадқиқотларни янада ривожлантиришга, фаннинг ишлаб чиқариш билан алоқасини кенгайтириш ва мустаҳкамлашга алоҳида аҳамият берди. Пленум қарорида кўрсатиб ўтилганидек, ўсимликлар ва хайвонлар зараркунандалари ва касалликларига қарши курашнинг янги усулларини ишлаб чиқиш шу кундаги муҳим вазифалар ҳисобланади. Бу вазифалар республикамиздаги бир қатор илмий-тадқиқот муассасалари, шу жумладан, бизнинг институт коллективига ҳам тааллуқлидир.

Ҳозир илмий ходимларимиз ҳайвонот дунёси, унинг биологияси, тарқалиши ҳамда уларнинг қишлоқ хўжалигида фойдаси ва зарари каби муҳим актуал проблемаларни ўрганиш ишлари билан банд. Олимларимизнинг кўпгина таклифлари ишлаб чиқариш ташкилотларига тавсия этилмоқда ва улар халқ хўжалигининг турли тармоқларида кенг қўлланилмоқда. Бундан ташқари институтимиз илмий ходимлари зоологияга оид йирик назарий масалаларни ҳал этиш билан шуғулланмоқдалар.

Зоолог олимларимиз кўп йиллар давомида Мирзачўл, Сурхондарё, Қарши чўли, Қизилқум ҳамда Нурота тоғ тизмалари ёнбағирлари ва республикамизнинг бошқа районларида ҳайвонот дунёсини пухта ва изчил ўргандилар. Ниҳоят, бу илмий кузатув ишлари ниҳоясига етказилди. Ҳозир Фарғона водийсида зоология ва паразитологияга оид бўлган комплекс тадқиқот ишлари олиб борилмоқда. Бу илмий ишлар, шубҳасиз, Узбекистон ҳайвонот дунёсидан унумли фойдаланиш ва уни қўриқлаш бўйича тадбирлар ишлаб чиқиш, қишлоқ хўжалик экинларини зараркунандалардан, ҳайвонларни паразитлар ва турли касалликлардан сақлашда муҳим омил бўлиб хизмат қилади.

Олимларимиз илмий хулосаларига асосланиб, республикамизда Бухоро кийиги, бурама шохли эчки ва ҳайвонларнинг бошқа турларини кўпайтириш билан шуғулланувчи қатор заповедниклар ташкил топди.

Профессор Р. Олимжонов раҳбарлигида олиб борилган илмий кузатувлар шуни кўрсатдики, Қарши чўли ўзлаштирила бошлангандан кейин ҳашарот ва қурт-қумурсқалар состави ҳам ўзгарган. Натижада қайта ўзлаштирилган ерларда дастлабки йилларданоқ ғўза ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларини парвариш қилишда эски суғориладиган ерларда бўлгани каби бегона ўтларга қарши баҳорги кимёвий ишлов бериш шарт эмас экан. Бу эса пахтачилик хўжаликларига ўсимликларни ҳимоя қилишда катта иқтисодий фойда келтирмоқда.

Партия Марказий Комитети июль Пленумида пахтачиликни янада ривожлантиришга, шу жумладан, вилтга қарши курашни кескин кучайтиришга катта эътибор берилди. Шуни айтиб ўтиш кераккки, институтимизнинг энтомолог олимлари ғўзанинг энг ҳавфли зараркунандаларидан бири бўлган ғўза қуртига қарши курашнинг янги самарали усулларини яратдилар. Бунга кўра, чигитнинг униб чиқиши учун сарфланадиган ҳаражатларни 10-15 марта камайтириш мумкин бўлади. Кейинги йилларда қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашнинг биологик усули назарий асослари бўйича ўтказилаётган тадқиқотлар янада кучайтириб юборилди. Айниқса, ғўза ва бошқа ўсимликлар зараркунандаларини йўқотишда фойдали бўлган қурт-қумурсқаларнинг пайдо бўлиши ва уларнинг турларини ўрганиш соҳасида амалга оширилган илмий ишлар қишлоқ хўжалигига катта самара келтирмоқда.

Ҳозирнинг ўзидаёқ ғўзанинг асосий зараркунандаларига (карадрина, пахта шираси, ўргумчаккана ва бошқалар) қарши курашда фойдаланиш мумкин бўлган қурт-қумурсқаларнинг кўплаб турлари аниқланди. Эндиликда уларнинг биологияси, шу жумладан, самарадорлиги пухта ўрганилмоқда.

Ҳозирги замон энтимологиясида марказий масалалардан бири — қишлоқ хўжалик экинларини зарарли организмлардан ҳимоя қилиш усулларини ишлаб чиқишдан иборат. Бунда, айниқса, химиявий ва микробиологик препаратларни биргаликда қўллашга алоҳида аҳамият берилмоқда. Чунки шу йўсинда ўргумчаккана ва ғўзанинг бошқа зараркунандаларига қарши курашилганда уларни 90 процентгача камайтириш мумкин бўлади.

Ҳайвонот паразитлари чорвачиликка, шунингдек, ўсимликларга катта зарар етказмоқда. Улар орасида шундай турлари ҳам мавжудки, булар ҳатто инсон сиҳат-саломатлиги учун катта ҳавф туғдириши мумкин. Шунинг учун ҳам институтимизнинг паразитолог олимлари инсон саломатлиги ва ҳайвон организми учун зарарли бўлган бундай касалликларнинг олдини олиш проблемалари устида тадқиқот ишлари олиб бораётирлар. Касалликнинг бир ҳайвондан иккинчисига ўтишини изчил ўрганиш натижасида бу ҳавфнинг олдини олиш ёки батамом тугатиш мумкинлиги аниқланмоқда.

Қўйчиликка катта зарар етказаётган сўнага қарши курашиш бўйича ҳам тадбирлар ишлаб чиқилди. Буларни республикамиз қоракўлчилик хўжаликларида кенг қўлланиш кўзда тутилмоқда.

Ҳайвонлар гельминти ҳам чорвачиликнинг ривожланишига катта тўсқинлик қилмоқда. Ана шу касаллик туфайли республикада ҳар йили кўплаб йирик ва майда шохли қорамоллар, чўчқалар, парранда ва бошқа ҳайвонлар нобуд бўляпти. Фарғона водийсида олимларимиз узоқ йиллар давомида ёввойи ва уй ҳайвонларидаги гельментофауналарни тадқиқ қилдилар. Натижада бу илмий изланиш ўз самарасини берди. Ҳайвонларни гельментоз касаллигидан сақлаш ва уларни маҳсулдорлигини ошириш чоралари белгиланди.

Республикамиз территориясида жуда кўп табиий ва сунъий сув ҳавзалари борки, улардан балиқчилик хўжалиги мақсадида фойдаланиш мумкин. Ҳозир ихтиолог ва гидробиолог олимларимиз балиқчиликни ривожлантириш ва унинг озуқа базасини бойитиш устида ҳам илмий тадқиқот ишларини давом эттиряптилар.

Институтимиз олимлари бундан буён ҳам партия ва ҳукуматимизнинг фанни ишлаб чиқариш билан алоқасини мустаҳкамлаш ва самарадорлигини ошириш ҳақидаги қарорларини дастуруламал қилиб, халқ хўжалиги проблемаларини ҳал этишда фаол қатнашаверадилар.

Ғ. СУЛТОНОВ,
Узбекистон ССР Фанлар академияси Зоология ва паразитология илмий тадқиқот институтининг директори, Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби.

Кечаги почтадан

ЁШ МУХБИРЛАР ЙИҒИНИ

САМАРҚАНД. Пастдарғом районн марказида маҳаллий ишчи-деҳқон ва жамоатчи мухбирларнинг навбатдаги йиғилиши бўлди. Йиғилишда район партия комитетининг секретари Одила Кувваева матбуотда жамоатчилик асосларини кучайтириш ва шонли Коммунистик партиямизнинг навбатдаги XXIV съезди муносабати билан мухбирлар олдида турган вазифалар ҳақида суҳбат ўтказди.

Б. ҚУРБОНОВ.

МИЛЛИЙ ГАЗЛАМАЛАР ЦЕХИ

НАМАНГАН. Уйчи районида қурилаётган ипак тўқиш фабрикасининг биринчи навбати муддатидан икки ой олдин фойдаланишга топширилди. Замонавий техника — 30 га яқин тўқув дастгоҳлари билан жиҳозланган цехда дастлабки атлас ва бекасамлар ишлаб чиқарилди.

— Йил охиригача 100 минг метрдан зиёд аъло сифатли шойи газламалар тўқиб чиқарамиз,— деди фабрика директори Одил Бойдадаев. — Партиямизнинг XXIV съезди очилиши арафасида қолган икки цех ҳам ишга тушади.

К. ТЎРАЕВ.

ЧОРВАМИЗНИНГ САВЛАТИ

СИРДАРЁ. Шамолдек учқир, қушдек чаққон тулпор—қорабайирда сайр этиш гашти кўпрок чавандозларга аён. Бегим Ресембетов ҳам отларга меҳр қўйган йилқибоқарлардан. Моҳир чўпон бу йил қарамоғидаги 156 биядан 139 қулун олиб катта зафар қучди. У ишлаётган Жиззах районидаги 76 от заводи Ўроз Эшмирзаев, Николай Горшков каби чўпон ҳамда зоотехниклар зотли отлар етиштиришда хормай меҳнат қилишаётир. Ҳозир бу ерда 300 дан зиёд йилқи парвариш қилинмоқда. От заводи коллективи юбилей йилида отлардан қулун олиш ва зотли йилқилар етиштириш планини ортиғи билан бажарганлиги ҳақида рапорт берди. Улар пландаги 225 ўрнига 266 қулун олиб, планни 115 процент қилиб бажардилар. Шу кунларда Москвадаги Халқ Хўжалиги ютуқлари кўргазмасида заводда етиштирилган «Указ» лақабли от шинавандаларга ўзини кўз-кўз қилиб турибди.

Р. АБДУЛЛАЕВ.

БЎШ КЕЛМА, „ПАХТАКОР“!

Футбол

Ўйин бошланишидан олдиноқ футбол ишқибозларининг руҳи баланд эди. Ҳамма, бугун «Пахтакор» ўз майдонида ўйнаяпти, бунинг устига Оржоникидзенинг шу йилгина энг кучлилар группасига қўшилиб олган «Спартак» командаси билан беллашади, ютишимиз табиий, деган кайфиятда эди.

Учрашувнинг дастлабки минутидаёқ томошабинларнинг олқиши стадионни кўтариб юборгудай бўлди. Бу эса пахтакорчиларнинг ўйин бошланишиданоқ хужумга ўтганликларига далда эди. Шу кайфият, шу ҳужумкорлик давом этди. Ниҳоят учрашувнинг 25-минути ҳам етиб келди. Меҳмонлар ўйинчимиз Цибинни йиқитиб қўйиб, хатога йўл қўйганликлари туфайли судья Ярослав Баликин 11 метрлик жарима тўпи белгилади.

Шуни ҳам айтиш керакки, мамлакат чемпионатининг бу йилги мавсумида жами 23 та 11 метрлик жарима тўпи тепиш белгиланган бўлса, бу сафаргиси — «Пахтакор» майдонидагиси йигирма тўртинчиси. Мамлакат футбол майдонларидаги жарима тўпларининг учтасигина дарвозабонларнинг маҳорати билан ушлаб қолинди. Қолганлари эса маълум командаларни жабрлаганлиги ҳаммага маълум. Ўтган кунги ўйинда меҳмонларнинг дарвозабони оржоникидзелик Олейник 11 метрлик жарима тўпларининг тўртинчисини ушлаб қолишга муваффақ бўлди.

Спартакчилар билан ўйинда дарвозабонларнинг маҳорати алоҳида сезилиб турганлигини таъкидлаб ўтиш ўринлидир. Учрашувнинг дастлабки минутлариданоқ ҳужумкорлик пахтакорчилар томонда бўлди-ю, меҳмонлар вазмин ўйнаб, ҳужум ҳамда мудофаани хотиржамлик билан алмаштириб туришди. Уларнинг ана шу ўйинини кузатиб, меҳмонлар, афтидан, дуранггa рози бўлишса керак деб ҳисоблаш мумкин эди.

Лекин олий лигада биринчи марта қатнашаётган спартакчилар жадвалдаги ўз ўринлари мавқеини кўтариш учун астойдил ҳаракат қилаётганликларини кўрсатишди, деса бўлади. Навбатдаги ҳужумлардан бирида Тўлаган Исоқов меҳмонлар дарвозабони билан ёлғиз қолиб, тўпни Патрикеев ёки Родионовга ошириш ўрнига ўзи тепди, аммо дарвозага киритишни эплолмади. Шу воқеадан кўп вақт ўтмаёқ Варюхин яна бир имкониятни бой бериб қўйди.

Командамиз ўйинчиларининг бу ҳаракатлари шуни кўрсатадики, пахтакорчилар ҳужумга зўр бериш, ҳимояни мустаҳкамлашга қурбилари етади. Бироқ не хасратда қўлга киритилган, «тайёрланган» нақд, тўпни нишонга аниқ ололмаслик, ҳужумни охирига етказа билмаслик касали ҳали ҳам борлиги мухлисларни ранжитмоқда. Турғунов, Абдураимов, Любарцев яхши ўйнашди.

Ўйиннинг иккинчи қисмида ҳам ҳужумкорлик, ташаббус мезбонлар томонида бўлди. Қулай фурсатлардан бирида Абдураимов жарима тўпини дарвозага йўналтирди. Бироқ меҳмонлар қалқони Олейник ишқибозларнинг қизғин олқишлари тугамаёқ бу тўпни бартараф қилиб бўлди. Ўйин тобора кескинлашиб борди. 69-минутда Абдураимов ҳисобни очишга эришди. Эркиннинг бу йил пахтакорчилар билан ҳамкорликда ўйнаётган даврида рақиблар дарвозасига киритган тўпи иккитага етди. Унинг дастлаб киритган тўпи бир очко олиб берган бўлса, иккинчиси командани тўла ғалабага эриштирди.

Ишқибозлар мулоҳазаси сифатида икки фикрни таъкидлаб ўтмоқчимиз. «Пахтакор» кичик ҳисобли ютуқларга кўникиб бормоқда. Ана шу кичик ҳисоблар команда ҳақида нималарнидир ҳикоя қилади. Кўп меҳнат сарфлаб тўп дарвоза олдига етказиб келинади. Аммо қимматга тушган бу тўплар дарвозага аниқ йўналтирилмайди. Шунинг оқибатида аллақанча тўплар юлдуз кўрмай жон беради — дарвоза тўрини тебратиб юбора олмай қолади. Бундай тўплар хом тўплар саналиб, командага фойда келтирмаяпти.

Меҳмонлар ҳисобни тенглаштириш учун роса ҳаракат қилишди. Мудофаани мустаҳкамлаш билан бирга ҳужумга зўр беришди. Шундай бўлса ҳам спартакчиларнинг уринишидан натижа чиқмади. Ўйин пахтакорчиларнинг ғалабаси билан 1:0 ҳисобида тугади.

Мамлакат чемпионатининг иккинчи даврасн навбатдаги турида бошқа командалар ҳам беллашишди. 2 август куни Минскнинг динамочилари «Черноморец» командасини 2:0 ҳисобида мағлубиятга учратишди. 3 август куни эса Москва спартакчилари ЦСКА устидан 2:1 натижа билан ғалаба қозонишди. «Динамо» (К) — «Динамо» (М) 0:2, «Динамо» (Тб) — «Нефтчи» 1:0, «Заря» — СКА (Р) учрашуви 2:2, «Арарат» — «Торпедо» (Кт) ўйини 2:1 ҳисобида тугади.

Ўйинлар жадвалининг бугунги кўриниши:

	У	Т	О
1. «Динамо» (М)	18	27—10	26
2. «Спартак» (М)	19	31—16	24
3. «Динамо» (Тб)	17	23—11	23
4. «Динамо» (К)	18	21—14	23
5. «ЦСКА»	18	25—12	21
6. СКА (Р)	18	13—10	20
7. «Торпедо» (М)	17	16—14	20
8. «Арарат»	18	17—16	20
9. «Заря»	18	15—17	19
10. «Нефтчи»	18	17—14	17
11. «Динамо» (Мн)	18	19—18	16
12. «Пахтакор»	18	11—26	15
13. «Шахтёр»	17	15—30	13
14. «Торпедо» (Кт)	19	10—19	12
15. «Зенит»	17	16—27	12
16. «Черноморец»	18	10—21	12
17. «Спартак» (Орж)	18	18—27	11

«Пахтакор» навбатдаги ўйинни 13 август куни Москвада торпедочилар билан ўтказади.

Ж. ХОЛҚОСИМОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ. 18.25 — Программа. 18.30 — Янгиликлар. **Ўзбек тилида:** 18.40 — «ЮЛДУЗЧА». 19.10— Янгиликлар. 19.25 — Ёш ижрочилар концерти 20.05 — Киноленинномa. **МОСКВА.** 21.00 — Янгиликлар. 21.05 — Ўқувчилар учун эшиттириш. 21.30 — Мамлакатимизнинг илмий харитаси. Латвияда фан. 22.05 — Оперетта.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ. 18.25 — Программа. **Рус тилида:** 18.30 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — Пойтахтимиз меҳмонлари. **Ўзбек тилида:** 21.00 — **«Ҳеч ким ўлишни истамасди»** (бадиий фильм). 22.45 — Қўшиқлар.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

22.00 — **ТОШКЕНТ КЎРСАТУВЛАРИ.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 5/VIII да **Оққуш кўли.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 5/VIII да **Олтин девор,** 6/VIII да **Мария Стюарт.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Квартира — «ЧАЙКА», «МОСКВА», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Оқ портлаш — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Гул ва тош — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Асримиздан миллион йил илгари — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 11, кеч 8.40 ва 10.30 минутларда).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 9 ва 10.40 минутда бошланади)

Квартира — «ФЕСТИВАЛЬ».

Қизлар фитнаси — «РАКЕТА».

ЎЗБЕКИСТОН ССР СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ МИНИСТРЛИГИ

СССР медицина фанлари академияси ва СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг олий ўқув юртлари ва илмий-тадқиқот институтларининг мақсадга йўналтирилган клиник ординатурасига 1970 йил учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

анестезиология (2 ўрин), лаборатория диагностикаси, болалар хирургияси, гематология, нейрохирургия, гематология (хирургик).

Камида уч йиллик иш стажига эга бўлганлар, ҳамда иш стажидан қатъи назар аълочи дипломантлар қабул қилинади.

Кирувчилар, кадрлар ҳисоби бўйича фотосуратли шахсий варақа, диплом нусхаси, иш жойидан характеристика, таржимаи ҳоли, соғлиғи тўғрисида справкаларни топширишлари керак.

Ҳужжатлар: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 12 уй, Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг ўқув юртлари ва кадрлар бошқармасида 15 августгача қабул қилинади.

Турли мамлакатларда

КПСС ТАРИХИГА ҚИЗИҚИШ КАТТА

ДЕҲЛИ, 3 август. (ТАСС). КПССнинг революцион кураши ва қаҳрамонона зафарлари йилномаси бўлган «Совет Иттифоқи Коммунистик партияси тарихи» китоби Ҳиндистондаги китобхонларга жуда манзур бўлиб қолди. Деҳли ва Бомбай, Калькутта ва Мадорас, Тривандрум ва Лакнаудаги йирик китоб магазинларида ана шу китобни кўп учратиш мумкин. Мамлакатдаги «Пиплз паблишинг хауз» ва «Нэшнл бук эйдженси» каби машҳур прогрессив нашриётлар КПСС тарихини Ҳиндистон демократик жамоатчилигига тушунтириб бериш учун кўп иш қилдилар.

Ҳиндистон коммунистларининг газетаси «Нью эж» газетаси қуйидагиларни таъкидлайди: Бу асар Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг вужудга келишини, эски дунёнинг ҳамма кучларига қарши курашга етакчилик қилган улуғ Ленин партиясининг мардлиги ва ватанпарварлигини ҳикоя қилади.

ҲИНДИСТОН АҲОЛИСИ

ДЕҲЛИ, 3 август. (ТАСС). Миллий план комиссиясининг маълумотларига қараганда, Ҳиндистон аҳолиси шу йилнинг ўрталарига келиб 550 миллион кишидан иборат бўлган. Республика пойтахти Деҳлида ҳозир тўрт миллион икки юз минг киши истиқомат қилмоқда.

ВЕНГРИЯ. Будапештдаги «Қизил юлдуз» заводи халқ Венгриясининг энг машҳур корхоналаридан биридир. Бу ерда тайёрланган тракторлар кўпгина мамлакатларнинг далаларида ишламоқда.

МТИ — ТАСС фотоси.

Шарқий Покистондаги сув тошқини оқибатлари

КАРОЧИ. (ТАСС). Шарқий Покистондаги сув тошқини натижасида 22 киши ҳалок бўлди, 250 мингдан ошиқ иморат буткул яксон бўлди ва жиддий шикаст етказилди, 350 минг акр майдондаги шоли ҳосили ва 30 минг акр майдондаги жут пайхон қилинди.

Ўн кундан ошиқ вақтдан бери ёғаётган ёмғирдан шарқий вилоят дарёларидан сув юзи ҳамон кўтарилиб бориб янги-янги территорияларни босмоқда.

Қутқарув ишларида ҳарбий қисмлар қатнашиб, улар вертолёт ва амфибия автомобилларидан фойдаланмоқдалар.

Саппоро меҳмонларини кутмоқда

ТОКИО, 3 август. (ТАСС). 1972 йилда XI қиш олимпиадани ўтказиш мўлжалланаётган Саппорода келаси йил 7 февралдан 14 февралгача бўладиган олимпиада ўйинлари олди мусобақасида кўп мамлакатлардан 300 дан ортиқ спортчи қатнашади. Улар билан бирга Японияниинг қишлоқ спорт турлари усталари ҳам чанғи пойгаларида, конькида, фигурали учишда, конькида тез югуришда, хоккей, бобслей, биатлонда ва чанада учиш мусобақаларида куч синашади.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

ЯНГИ НАЦИСТЛАРНИ РАҒБАТЛАНТИРМОҚДАЛАР

БОНН. Германия Федератив Республикасида янги нацистлар партияси национал-демократик партия ўз фаолияти учун давлатдан маблағ олмоқда. «Ди тат» газетасининг хабар беришича, бу партия Шимолий Рейн-Вестфалия ва Қуйи Саксония ўлкаларида сайлов олди кампаниясини ўтказиш учун давлат хазинасидан 440 минг марка пул олган.

НАРХ-НАВО ОШМОҚДА

ПАРИЖ. Францияда сутнинг чакана нархи оширилажаги бу ерда эълон қилинди. 1969 йилнинг ноябридан бошлаб сут нархи учинчи марта оширилди.

ХАРТФОРДДА ҒАЛАЁНЛАР

НЬЮ-ЙОРК. Ирқий можаролар «Америкача ҳаёт тарзи»нинг таркибий қисми бўлиб қолди. Хартфордда (Коннектикут штати) уч кундан бери давом этаётган тўқнашувларда яна қон тўкилди. 15 негр жароҳатланди ва касалхонага келтирилди. Шаҳарда 70 дан ортиқ киши қамоққа олинди.

Ирқчиликка қарши норозилик ҳаракатида ёшлар жуда актив қатнашмоқдалар.

БОРМАН ҲАЛИ ТИРИКМИ?

БОНН. Нацист жиноятчиларни қидириш билан шуғулланаётган Венадаги «ҳужжатлар марказ»нинг маълумотларига қараганда, гитлерчилар рейхининг бошлиқларидан бири Мартин Борман ҳаёт. Ҳозир у Жанубий Америкада яшаб турибди. Ана шу марказга маълум бўлган маълумотларга кўра, Борман яқинда Бразилия билан Парагвай чегараси районида пайдо бўлган. У ёлғиз эмас. Борманга ва яшириниб юрган бошқа жиноятчиларга жазодан қутулиб қолиш имконини бераётган бутун бир ташкилот иш кўрмоқда.

ПРАГА МЕТРОСИНИНГ БИРИНЧИ ДЕПОСИ

ПРАГА, 3 август. (ТАСС). Прага метрополитени қурувчилари биринчи депони тиклашга киришдилар. Бу депо Чехословакия пойтахтидаги биринчи ер ости трассаси «С» линиясидаги ер ости экспрессларига хизмат кўрсатади. Шаҳарнинг аҳоли зич яшайдиган районларини бирлаштирадиган шу линияда 9 та ер ости станцияси қурилади.

Ҳозир Прага метроси қурилишида ишлар жадал кетмоқда. Тошлоқ тупроқли жуда қийин участкаларидан бири ковлаб ўтилиши керак. Туннел совет механизациялашган шчити ёрдамида қазилмоқда.

ХАЛҚАРО МАВЗУДА

АГРЕССОРЛАР ТАЯНЧИ

Ҳинди-Хитой... Мана бир неча йилдирки, бу район дунёнинг энг хавфли уруш ўчоқларидан бири бўлиб қолмоқда. Бу ерда узлуксиз кескинлашиб бораётган вазият жаҳон прогрессив жамоатчилигини зўр ташвишга солаётир. Империалистик пропаганда машинаси бунда ҳамма айбни Ҳинди-Хитойдаги ватанпарвар кучларга ағдарсада, аммо Лаос ва Камбоджадаги агрессив урушнинг асосий айбдорлари АҚШ империалистлари ва шу райондаги реакцион унсурлар эканлиги ҳаммага аён. Вьетнамдаги қонли урушни бу мамлакатларга ёйишда Шарқий-Жанубий Осиёнинг айрим давлатлари, асосан Таиланд катта ҳисса қўшмоқда.

Таиланд Ҳинди-Хитой ярим оролига жойлашган бўлиб, Лаос ва Камбоджа билан чегарадошдир. Шунинг учун ҳам у агрессорларнинг бу мамлакатларда уруш олиб боришида катта стратегик аҳамиятга эгадир.

Кейинги йилларда Таиланд Осиё қитъасидаги давлатларга нисбатан бирмунча илдамроқ тараққий этган бўлсада, иқтисодий томондан ҳамон қолоқ. Бош министр Таном Киттикачон эса чет эллик компанияларга мамлакатда кенг имкониятлар яратиб берган. Шунинг учун ҳам экономиканинг асосий тармоқлари чет эллик монополистлар қўлида. Шуни айтиб ўтиш лозимки, Таиланд экономикасида ҳам, унинг ички ва ташқи сиёсатида ҳам АҚШ таъсири яққол сезилиб турибди. Американиклар эса бу ерга кўпроқ суқилиб кириб, ҳокимиятни «ўз ноғорасига ўйнатишга» ҳаракат қилмоқдалар. Бундан ташқари уларнинг бу ерда мавжудлигини ҳар қадамда сезиш мумкин. Уларга кўнгил очиш ва дам олиш учун катта қулайликлар яратиб берилган. Бу эса Таиланд экономикасига йилига 100 миллион доллардан фойда бермоқда. Бундан ташқари Вашингтон Бангкокга «қўзғолончилар ҳаракатини бостириш учун» маслаҳатчилар ва ҳозирги замон қурол аслаҳаси етказиб турибди. Киттикачон режими эса ички сиёсат соҳасида 141500 солдатдан ташкил топган қуролли кучларни сақлаш, Ҳинди-Хитойда бошқалар олиб бораётган урушда шерик бўлиб қатнашиш ва ўсиб бораётган халқ норозилигини бостириш учун полиция сафларини мустаҳкамлаш учун зўр бермоқда. Агар ўтмишга бир назар ташласак, Таиланд империалистларнинг Шарқий-Жанубий Осиёда қора ниятларини рўёбга чиқаришда жонбозлик кўрсатиб келаётганини кўрамиз. Бундан бир неча йил муқаддам империалистлар Шарқий-Жанубий Осиёда «мустаҳкам тинчлик ўрнатиш мақсадида» қатор ҳарбий блоклар тузган эдилар. Таиланд СЕАТО, АЗПАК ва АСЕАН каби блокларнинг актив аъзосидир. СЕАТОнинг штаб квартираси эса унинг пойтахти Бангкокда жойлашган.

Ҳозирги кунда Таиланд ҳукумати юргизаётган сиёсат АҚШ агрессорларига жуда қўл келмоқда. Вашингтон учун бу давлат Ҳинди-Хитойда олиб бораётган агрессив урушни ёйиш ва шу райондаги халқларнинг миллий озодлик ҳаракатларини бостириш учун асосий стратегик пункт ҳисобланади. Бу мамлакатда АҚШнинг қатор ҳарбий базалари жойлашган бўлиб, улардан кўтарилган самолётлар ҳозирги кунда Жанубий Вьетнам, Лаос ва Камбоджа районларини бомбардимон қилмоқда. Булардан ташқари Таиландда 50 минг америкалик солдат бор.

Илгарилари Пентагон талаби билан Таиланд Сайгон қўғирчоқ ҳукумати ихтиёрига инженерлар, медик ходимлар ва кейинчалик эса 12 минг қўшин юборган эди. Ҳозирги кунда эса Киттикачон Никсоннинг «осиёликларни осиёликларнинг қўли билан ўлдириш» доктринасига амал қилиб кўпдан кўп ҳарбий ёрдамлар юбормоқда.

Бу ерда фактларга мурожаат қилиш ўринлидир: шу йил февраль ойининг охиридан май ойининг охиригача Таиланднинг 12 батальони Лаосга бостириб кирган. Бироқ улар Лаос ватанпарвар кучларининг қаттиқ зарбасига дучор бўлмоқдалар.

Бангкокдаги ҳукмрон доиралар агрессорларнинг Ҳинди-Хитойдаги урушини қўллаб-қувватлаш ва унга қўшин билан ёрдам билангина чекланиб қолмасдан, балки бу урушни янада кучайтириш учун зўр ташаббус кўрсатмоқдалар. Бош министр Киттикачоннинг Вьетнам Демократик Республикасини бомбардимон қилишни тўхтатишга қарши чиқиши фикримизнинг далилидир. Таиланддаги ҳукмрон доиралар Вашингтоннинг Шарқий-Жанубий Осиёдаги ҳарбий-сиёсий планларини амалга оширишда ўта фаоллик билан қатнашаётганлиги уларнинг бетараф Камбоджага қарши қилинаётган ҳарбий иғвогарликларида ҳам исботланмоқда.

Булардан ташқари Таиланд империалистларнинг бу райондаги кучли идеологик қуроли ролини ҳам ўтаётир. Бангкокда жойлашган «Озод Осиё овози» радиостанцияси Шарқий-Жанубий Осиёда антикоммунистик ғояларни тарқатишда муҳим роль ўйнамоқда. Кейинги йилларда Таиланд АҚШ марказий разведка бошқармасининг ўзига хос базасига айланиб қолди.

Ҳукуматнинг Қўшма Штатларга қарамлиги кучаётганлиги ва унинг олиб бораётган реакцион сиёсати халқнинг жиддий норозилигига сабаб бўлмоқда. Прогрессив жамоатчилик томонидан мамлакатни демократлаштириш, таълим олиш ҳақини камайтириш, Америка қўшинларини бу ердан чиқиб кетишини талаб қилиб ўтказилган қатор намойишлар Киттикачон режими томонидан аёвсиз бостирилди. Лекин бу сиёсатга қарши чиқишлар кундан-кунга авж олаётир.

Б. АСОМОВ.

Четдан пахта харид қилиш давлат ихтиёрига ўтказилди

ДЕҲЛИ, 3 август. (ТАСС). Ҳиндистон ҳукумати четдан пахта харид қилишни давлат ихтиёрига ўтказди. Бундан буён пахтани «Коттон корпорейшн оф Индиа» давлат ташкилотигина харид қилаолади.

Давлат ташқи савдо министри Л. Н. Мишра парламентнинг халқ палатасида ана шу ҳақда гапирди. Корпорация четдан пахта харид қилишдан ташқари мамлакат ичкарисида етиштирилган пахтани ҳам харид қилади ва сотади, деб хабар беради ПТИ агентлиги.

Маҳаллий матбуот бу қарорни Ҳиндистон оғир саноатида мустаҳкам позиция эгаллаган давлат сектори ўз фаолиятини экономиканинг бошқа соҳаларига ҳам муваффақиятли тарқатиб бораётганлигига яна бир мисол, деб баҳоламоқда.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ АҲОЛИГА МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ БОШҚАРМАСИНИНГ «МЕТАЛЛОБИТРЕМОНТ» КОМБИНАТИ

АҲОЛИГА ҲАМДА КАСАЛХОНА, МАКТАБ, БОЛАЛАР БОҒЧАСИ ВА ЯСЛИСИ, ЁТОҚХОНА, КЛУБ, ПИОНЕР ЛАГЕРЛАРИ, ОФИЦЕРЛАР УЙИ, КУТУБХОНА, МЕҲМОНХОНА, ДАВОЛАШ МУАССАСАЛАРИГА ҚУЙИДАГИ

ХИЗМАТЛАРНИ КЎРСАТАДИ

эшик ва деразаларнинг икки ёққа очиладиган Москва типидаги карнизлар, никелланган карнизлар, девор ва хона вешелкалари, тахланадиган хўжалик сим сумкалари, печь қобиғи, тирсаги, трубалари, духовкалари, белкурак, самовар карнайлари, миллий подноcлар, товуқлар учун тўрлар, автомашина учун металл гаражлар, автомашина ғилдираклари учун лакланган қалпоқчалар, темир дарвозалар, идишларни қуритгичлар, деворга ўрнатилган пойафзаллар учун подстанциялар, арғимчоқлар, баланд жойлар, скамейкалар, қум ҳовличалар, кетмонлар, тешалар, деразага тўсиқлар ҳамда металл буюмлари ва тавсия қилинган чизма, эскиз бўйича инвентарларни тайёрлайди.

Тикув машиналари, велосипедлар, мотовелосипедлар, электр асбоблари, самоварлар, примуслар, раскладушкалар, стабилизаторлар, автотрансформаторлар, электр моторлари ва бошқа металл буюмларини тузатади.

Пичоқ, қайчи, соч оладиган машина, кетмон, теша, болталарни чархлайди, консерва банка қопқоқларини қайта ишлайдиган ва буюмларни никеллаш ишларини бажаради.

Қабул пунктлари ва устахоналари шаҳар ва ҳамма район бозорларида мавжуд.

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

АЖДОДЛАРИМИЗНИНГ... БУҒДОЙИ

Дунё томи — Помир аждодларимизнинг қадимий макони эканлигини яна бир бор исботлади. Биолог-олимлар Бартанг сойи ёқасидан буғдой экилган майдонни топдилар. Бу буғдой жуда паст ўсиб, дони ҳам майда. Мутахассислар уни ўрганиб, бу буғдой бир неча асрлардан буён бу ерда ўсаётганлигини аниқладилар. Экин Помирнинг қаттиқ совуқларига мосланган. Тожикистон Фанлар академиясининг Помир биология институти ходимлари ҳозир тоғли районларда ана шу буғдой навини ўстириш тадбирларини кўрмоқдалар.

ГЁТЕНИНГ СОВҒАСИ

Пермда яшовчи бастакор Екатерина Трейтернинг уйида Гётенинг номаълум рассом чизган портрети бор. Бу портрет шоир ҳаётлиги даврида тайёрланган. У қандай қилиб Россияга, Уралга келиб қолди?

Екатерина Трейтер XIX асрнинг 30 йилларида рус-немис маданий алоқалари тўғрисида илмий тадқиқот ишлари олиб борди. Бу масала билан СССР фанлар академиясининг рус адабиёти институти ҳам қизиқиб қолди. Академик М. П. Алексеев Трейтерга янги ҳужжатларни топиш, чоп эттириш, айрим маданият арбобларини пухта ўрганишда кўмаклашди. Шундан сўнг Гёте совғасининг сири очила бошлади. Трейтерлар оиласи Гёте билан қариндош бўлган. Бу оила 1806 йилда Веймардан Россияга кўчиб келган. Шунда Гёте қариндошларига ўзининг номаълум рассом чизган портретини совға қилиб бериб юборган экан.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — 333793. Редактор ўринбосарлари — 337914, 339323, Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш —331155. Халқаро ҳаёт — 337221, Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334730. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 331216. Фан мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 332347. Оммавий ишлар ва хатлар — 338679, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ, Андижон — 48—85. Бухоро 3—31—42. Қарши — 38—42. Нукус — 42—62. Самарқанд — 31—972. Термиз — 23—27. Урганч — 34—55. Гулистон — 22—09.

№ Г. — 181. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Р. 02695.